

46
46p(11)2628

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 46
Lapkritis - November 29, 1996

PERIODICALS
Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Lietuvos Seimo rinkimuose nugalėjusios dešinėsios partijos pasirašė susitarimą dėl pirmosios koalicinės vyriausybės sudarymo. Koalicija tarp Tėvynės Sąjungos ir Krikščionių demokratų įsigalios tik tuomet, kai prezidentas Algirdas Brazauskas pateiks Seimo kandidatūrą ir ministro pirmininko postą.

- Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra iškėlė baudžiamąją bylą gyvenančiam Bonnoje 72 metų buvusiam KGB agentui Juliiui Slavinui, slapyvardžiu "Charis". Jis kaltinamas Lietuvos gyventojų genocidu. J. Slavinas, 1945 metų kovo-lapkričio mėnesiais dirbdamas Lietuvos SSR NKVD Kau-no skyriaus tardymo poskyrio tardytoju, pasirašinėjo dokumentus, kuriais remiantis jo apklausti žmonės buvo represuoti.

- Rygoje įvykusiame topmodelių konkurse "Naujojo šimtmečio žvaigždė" Paryžiaus modelių agentūros "Metropolitan" 150 tūkstančių JAV dolerių kontraktą trejiems metams laimėjo šešiolikmetė iš Varėnos Laura Druskinytė.

- Agentūra "Factum" ir Lietuvos rekordų knyga išrašė naują vaisiaus milžino rekordą. Vilniečiai Dana ir Juzefas Lobačiai namuose gėlių vazone išaugino citriną. Ji sveria 691,5 g, yra 12 cm skersmens, 37 cm apimties. Citrinmedis jų bute auga šeštus metus. Pasirodo, citrinmedį nesunku puoselėti, tik šis Pietų augalas bijo skersvėjo. Mėgsta laistymą. Ne veltui Biblijoje citrinmedis vadinamas Rojaus medžiu.

- Jau 13 metų dviračiu aplink pasaulį keliauja 41 metų "taikos ir meilės piligrimas" iš Kalkutos indas Ramas Chandra Bisvas. Lietuva - 127-oji šalis, kurią jis aplankė pervažiavęs Afrikos, Pietų ir Šiaurės Amerikos, Europos kraštus. Per ledus, sniegynus brido atkaklus piligrimas Pietų, Šiaurės ašigaliuose, Grenlandijoje, Afrikoje. Tik per plauką yra išvengęs mirties. Buvo sušalęs Arktyje, kankintas teroristų, sukanđiotas Amazonės džunglių gyvačių. Informaciją apie kelionę R. Ch. Bisvas siunčia į Kalkutą. Gimtąjį miestą pasiekė 600 laikraščių straipsnių, 50 tūkst. fotografijų. Keliautojas sugrįš į Indiją 2000-aisiais. Jis yra numatęs apkelti 74 pasaulio valstybes. R. Ch. Bisvas kasdien po 2 valandas meldžiasi Dievui tos šalies, kurioje sustoja. Kaunas - 1147-asis aplink pasaulį keliaujančio piligrimo aplankytas miestas.

- Vakarietiško automobilių kuro kainos Lietuvoje artimiausiomis dienomis neturėtų kilti, tačiau netolimoje ateityje kuras vis vien brangs, teigia Vakarų naftos kompanijų atstovai. Kuras Lietuvoje brangsta dėl to, kad pasaulio rinkose jo kainos gerokai pašoko.

- Vilniaus banko akcijos Nacionalinėje vertybinių popierių biržoje pabrango iki rekordinio lygio - 1300 Lt už akciją. Jų nominali vertė (kaina, kuria šios akcijos buvo platinamos) - 500 Lt, tiek jos ir kainavo 1995 m. gruodžio mėn.

AR BUS PANAUDOTAS ISTORINIS ŠANSAS?

Vytautas Rubavičius
Specialiai "Darbininkui" iš Vilniaus

Porinkiminė euforija netruks praeiti, o Lietuvos konservatorių laukia rimtas darbas. Svarbu - kaip atkurti išvogtą ir praskolintą Lietuvos ūkį, kaip išlaikyti energetikos nepriklausomybę. Ne mažiau svarbu (gal net svarbiau) - praskaidrinti dvasinę Lietuvos žmonių savijautą, pasistengti parodyti, jog vis dėlto neišnyko tokie dalykai kaip sąžiningumas, atsakomybė, nesavanaudiškumas, valstybinis mastymas, rūpinimas tautos išlikimu. O jų pastarųjų metų kyšininkavimo, korupcijos ir teisėsaugos skandalai yra daug siaubingesnis valdančiųjų sluoksnių vandalizmas dvasios atžvilgiu nei, tarkim, kapų ar bažnyčių išniekinimas. Nors, suprantama, tai to paties proceso grandys.

LDDP-istams nepavyko įgyvendinti savo strateginių uždavinių: iukuriant tarpines partijas ir judėjimus neleisti elektoratui persimesti į dešinę. Beliko tik su-semti tai, ką dar galima susemti, ir palikti keletą "užtaisų" naujai valdžiai. Vienas tokių užtaisų - energetikos sistemos skolos ir nepasiruošimas šildymo sezonui. Atrodytų, neypatingi kliuviniai, tačiau sunkumais jau galima būtų žaisti per būsimus savivaldybių rinkimus. Lietuvos konservatoriai, manyčiau, turėtų vieną kartą ir visiems laikams suvokti, kad LDDP negali būti jokia konstruktyvi opozicinė jėga. Tai partija, išvogusi ir išskolinusi Lietuvą. Tos partijos veikėjai atsakingi ir už pokarį, ir už dabarties būseną. Ryškus dešiniųjų laimėjimas teikia jiems unikalų istorinį šansą - savo konstruktyvia politine ir ekonomine veikla, pagrįsta aiškiais principais ir nacionaliniais interesais, visiškai išstumti LDDP iš Lietuvos politinio gyvenimo. Ši partija jau byra, ir reikia sudaryti sąlygas jai galutinai subyrėti. Suprantama, niekur neišnyks tos partijos veikėjai, tačiau čia jau kita problema - sveikos dešinėsios jėgos privalėtų turėti jėgų suvirškinti perbėgėlius, atsivertėlius. Tačiau yra ir kitas šios problemos aspektas: LDDP irimą turi atsverti keleto dešiniojo sparno partijų stiprėjimas. Nežinau, kiek veiksmingu partijų reikia Lietuvai: manau, 4-5 pakaktų. Tautininkai galėtų imtis vienyti tautinės ideologijos partijas, liberalai turėtų labiau "intelektualėti", teorines abstrakcijas labiau sieti

su nacionaliniais interesais, atsižvelgdami į geopolitinės situacijos ypatumus. Socialdemokratams nieko kita nelieka kaip tik nuosekliai dirbti savo darbą. Jei jų partijai pavyks išvengti korupcinių ar kitokių skandalų, tai už juos balsuojančių žmonių turėtų daugėti. Centristai išgyvena džiūgavimo metą. Tačiau dalies žmonių, kurie seka politinius įvykius, akyse jie ganėtinai susikompromitavo, savo sąrašų prastumdami į Seimą spėjusius spaudoje pagarsėti buvusius Vilniaus savivaldybės veikėjus. Mano galva, kita didelė klaida gali pasirodyti esanti V. Adamkaus korta. Centristai užsimena apie galimybę V. Adamkui tapti premjeru. Kaip tai būtų galima padaryti praktiškai? Nejau konservatoriai turėtų atsakyti laimėjimo: juk V. Adamkus turėtų ateiti su savo komanda. Šitoks kompromisas būtų galimas tik tuo atveju, jei konservatoriai išgyventų didelį vidinį konfliktą - prieš G. Vagnorių būtų susibūrusi stipri partinė opozicija. Neatrod, kad taip yra. Kita vertus, Prezidento pusė, palaikydama V. Adamkų, turėtų suvokti, jog jai labai sumažėja šansų per būsimus prezidento rinkimus. Šitai įmanoma tik tokiu atveju, jei visos jėgos, nenorinčios, kad V. Landsbergis taptų prezidentu (o jis vienintelis kol kas dešiniųjų kandidatas, suprantama, jei G. Vagnoriui, būnant premjeru, nepasiusks nuo "laimėjimu" galva kaip jau kartą yra buvę), susijungtų ir nutartų "aukoti" A. Brazauską, spausdamos jį palaikyti V. Adamkų. Suprantama, "prezidentiniai" žaidimai bus sudėtingesni. Tačiau kol kas A. Brazauskas vienintelis realus kairiųjų (ir centristų) kandidatas ir prezidentas. O jo laukia sunkūs laikai. Savo diplomatinis sugebėjimas parodęs Maišiagalos memorandume, jis priverstas žengti bent keletą aiškių ir išpūdingų politinių žingsnių. Konservatoriai jau parodė, kad tie žingsniai nėra gerai pagrįsti. Kita vertus, naujasis Seimas netrukus turėtų visiškai perimti derybų su Latvija iniciatyvą į savo rankas. G. Vagnorius jau spėjo aptarti būsimus santykius su naujaisiais Kalinin-grado srities atstovais. Tad užsienio politikos srityje gali nelikti vietos, kur pasirodyti. (Nekalbėjus čia apie ryškėjančią Baltarusijos grėsmę - tai atskira, labai sudėtinga tema.) O juk A. Brazausko laukte laukia bent jau

vienas, tačiau didžiulis skandalas - Lietuvos jūrų laivyno sunaikinimas. Dabar jau pradeda rasti įrodymų, kaip tyčia nuvertinti laivai buvo saviems pardavinėjami už centus, o perėję per kelias rankas vėl buvo nuperkami už daug didesnę kainą. Visiškai aišku, jog buvo sąmoningai sužlugdyta Lietuvos žvejūninkystė, padaryta didžiulė žala Lietuvos nacionaliniams interesams. Ir visai nesvarbu, kad pats Prezidentas prie tų aferų neprikišo pirštų, - jis nevykdė savo kaip Prezidento pareikalauti atsakomybės? Juk jei Prezidentą bus imta "judinti" per anksti, žmonės gali pradėti galvoti apie dešiniųjų "kerštą", norą bet kokia kaina "išstumti" i prezidentus V. Landsbergį. Neabejotina, kad šitaip ir būtų aiškiniami Seimo mėginimai susieti A. Brazauską su šia piktybine afera. Kita vertus, siodinant pagrindinius laivininkystės "specialistus" i teisiamųjų suolą, natūraliai gali susidaryti neveiksnaus, nežinančio ir nenorinčio žinoti, kas jo šalyje darosi, Prezidento medžiotojo įvaizdis. Kitaip įvykiai klostysis, jei su šia afera susiję ir konservatorių aplinkos žmonės. Grįžkime prie centristų. V. Adamkaus pavardė jų rankose šiuo metu atrodo kaip dirbtinis savojo reikšmingumo rodymas. Savotiškas perlenkimas, kada susipainiojama savųjų strateginių numatymų "subtylbėse". Gali būti ir taip, jog V. Adamkaus korta yra svarbi vidiniams centristų nesutarimams spręsti. Tą patvirtina pirmasis jo partijos kandidatų i Seimą dešimtukas, nedarantis garbės tokiame kovotojui su korupcija kaip R. Ozolas. Kad ir kaip ten būtų, kokių penkių partinių blokų metmenys yra gana ryškūs, o kairieji galėtų įsitvirtinti socialistinių marginalijų gretose. Tačiau jei daugės lūmpenizuotų žmonių, o valdžia ir toliau tols nuo kasdienių žmogaus rūpesčių, išijautusi į gyvenimą Europoje, jei nebus baudžiami žymieji "finansininkai" ir "bankininkai", tai Lietuvos žemėje gali rasti pačių neįtikimiausių socialinių reiškinių, kuriuos šian-dien sveiku protu sunku būtų benuspėti.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys spalio 7 d. kalbėjo Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos pilnatinės sesijoje. Nuotraukoje po kalbos prie vėliavų kolonos - dalis Lietuvos delegacijos su svečiais. Iš dešinės: Lietuvos amb. JT Oskaras Jusys, min. Povilas Gylys, specialusis patarėjas amb. Anicetas Simutis, amb. Washingtonė Alfonsas Eidintas, "Darbininko" korespondentas Kęstutis Miklas, gen. konsulas Petras Anusas ir svečiai iš Houston, TX, Rimtautas ir Birutė Vizgirdos.

R. Šuklos nuotr.

Gediminas Vagnorius, Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininkas, gavo absoliučią balsų daugumą pirmajame rinkimų i Lietuvos seimą rate.

ATŠAUKTI PARAŠAI PO "MAIŠIAGALOS MEMORANDUMU"

Lapkričio 13 d. Prezidentas Algirdas Brazauskas atšaukė savo ir buvusio Ministro Pirmininko Adolfo Šleževičiaus parašus po vadinamojo Maišiagalos memorandumu. Šis memorandumas, kurį A. Brazauskas ir A. Šleževičius praejusiais metais Maišiagalyje pasirašė su Latvijos Prezidentu Gunčiu Ulmaniu ir Vyriausybės vadovu Mariu Gailiu, nustatė tarpvalstybinių Lietuvos ir Latvijos derybų dėl jūros sienos principus. Remdamasi šiuo memorandumu, Latvijos Vyriausybė su užsienio firmomis "Amoco" ir OPAB pasirašė sutartis dėl naftos žvalgybos Baltijos jūros teritorijoje, i kurią pretenduoja ir Lietuva. Šių metų spalio 24 dieną Latvijos Seimas ratifikavo šias sutartis, tuo sukeldamas Lietuvos pasipiktinimą.

Prezidento dekretu, be kita ko,

ELTA

DAUGIAU PARAMOS NUMATOMA SENIEMS ŽMONĖMS IR INVALIDAMS

Pasaulio bankas skirs Lietuvai lengvatinę 14,8 mln. Lt (3,7 mln. JAV dolerių) paskolą Socialinės apsaugos politikos ir bendruomenių socialinių paslaugų plėtros projektui finansuoti. Paskola bus skirta 20-čiai metų su penkerių metų lengvatiniu laikotarpiu už maždaug 6-7% metines palūkanas.

Minėtu projektu norima kuo greičiau perorientuoti visą šalies socialinės apsaugos politiką. Už PB paskolą bus pertvarkyta Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos veikla, plečiama socialinė parama neįgaliesiems ir senyvo amžiaus žmonėms, šešiose savivaldybėse bus įkurti įvairūs socialinių paslaugų centrai.

Savivaldybės buvo atrinktos konkurso būdu. Pavyzdžiui, Vilniuje, Švenčionyse ir Šiauliuose bus įkurti socialinių paslaugų centrai senyvo amžiaus žmonėms, šeimoms su vaikais bei negalios iš-

tiktiesiems. Iš viso tokių centrų bus vienuolika, per metus jie suteiks pagalbą 1600 žmonių.

Anykščiuose, Molėtuose ir Utenoje bus įkurti neįgalių vaikų lavinimo centrai. Per metus kiekvienas jų suteiks paramą maždaug 70-čiai vaikų ir jie, gyvendami savo namuose, gaus tinkamą išsilavinimą ir išmoks savarankiškai gyventi.

Visas projektas vertinamas 44,8 mln. Lt (11,2 mln. dolerių). Pasaulio bankas finansuoja maždaug trečdalį jo vertės, likusią dalį negražinamai skiria Švedija (12,4 mln. Lt) ir Olandija (2,4 mln. Lt), dar 14,8 mln. Lt bus paimta iš savivaldybių ir 160 tūkst. Lt - iš valstybės biudžeto.

Projektas bus įgyvendintas per penkerius metus. BNS

TAISYKLĖS UŽSIENIO BANKAMS LIETUVOJE

Lietuvos banko (LB) valdyba nusprendė, kad užsienio bankas, norintis steigti filialą ar skyrių Lietuvoje, turi veikti ne mažiau kaip 5 metus, pastaruosius dvejus metus - nenuostolingai, paskutinius vienerius metus jam neturi būti taikytos poveikio priemonės, jis neturi vykdyti nelegalios veiklos.

I Lietuvą "ateinančio" užsienio banko pagrindinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 50 mln. ekiu. Leidimai užsienio bankams steigti Lietuvoje skyrius, filialus išduodami laikantis tokių pačių reikalavimų, kaip ir steigiamiems užsienio bankų skyriams toje užsienio šalyje, kurioje veikia bankas. ELTA

ESTIJOS KOMPANIJA TEIKS PASLAUGAS LIETUVOJE

Estijos krovininio oro transporto kompanija "AS Air Cargo Estonia" nuo lapkričio pradeda teikti paslaugas Lietuvos klientams. Šių metų lapkričio 19 d. Vilniuje buvo atidaryta uždaroji akcinė bendrovė "ACE Logistics", kurios 100% akcijų valdo Estijos "Air Cargo Estonia" kompanija. Kompanijos direktorius Karli Lambot spėja, kad Estijos oro transporto kompanijos bendra apyvarta šiemet turėtų padidėti 100%, tai yra iki 30 milijonų Estijos kronų. "AS Air Cargo Estonia" grupei priklauso dar dvi Estijos transporto kompanijos "Airporxy" bei "Kaubakastluse AS".

ELTA

Vilniaus Bernardinų bažnyčios choro mokykla ieško rėmėjų

Štai jau metai, kai Vilniaus Bernardinų bažnyčia pakvietė mažuosius vilniečius mokytis giedojimo meno. Praeitą rudenį savo duris atvėrė Vilniaus Bernardinų bažnyčios vaikų giedojimo mokykla. Čia priimami penkerių metų vaikai, kurie iki penkiolikos šešiolikos metų išmoks muzikinio rašto, solfedžuoti, improvizuoti, užrašyti gaidas, sužinos vokalo paslaptis, išlavins savo balsus, o svarbiausia, dainuodami chore, plačiai susipažins su geriausia bažnytinės muzikos literatūra - nuo grigališko choralo iki modernių šių dienų bažnytinės muzikos kūrinių.

Mokykloje yra keturios grupės: I-oje mokosi penkerių ir šešerių metų vaikai, II-oje - septynerių ir aštuonerių metų, III-oje - devynerių ir dešimties metų vaikai ir IV-oje, pagrindinėje grupėje, mokysis vaikai nuo vienuolikos iki šešiolikos metų.

I-os grupės mažyliai, žaisdami įvairius žaidimus, lavins ritmo pajautimą, pripras prie muzikinių garsų, išmoks juos pakartoti ir dainuos paprastas daineles. II-os grupės vaikai turės jau atskiras solfedžio pamokas, kur mokysis ritmo, solfedžiavimo ir improvizacijos (naudodami Orfo instrumentus), o chore jie lavins dainavimo įgūdžius. III-os grupės vaikai greta solfedžio ir choro, kur pradės įsisavinti dvibalsį giedojimą, turės atskiras vokalo pamokas ir pradės mokytis dvibalsio giedojimo, turės atskiras vokalo pamokas ir pradės mokytis grigališko choralo. IV-oje gru-

pėje šalia grigališko choralo numatyta giedoti visą daugiabalsį bažnytinės muzikos repertuarą - nuo Renesanso polifonijos iki šiuolaikinės muzikos. Vyresnius mokyklos mokinius stengsimės supažindinti ir su kitų rūšių bei žanrų menais, vedžiojant juos į teatrą, parodas ir koncertus. Kiekvieną vasarą bus rengiamos stovyklos, kur šalia giedojimo pamokų, poilsio ir ekskursijų, vaikai turės galimybę lavinti savo kūrybinius sugebėjimus. Stovykloje, kuri šiais metais vyko Kretingoje, vaikai kūrė eilėraščius, vaidino, kartu su dailės mokytoja daug piešė ir surengė gėlių puokščių parodą. Rudeni, mokslo metų pradžioje, buvo surengta stovykloje nupieštų piešinių paroda.

Mokykla savyje talpina lyg ir du dalykus: konservatyvumą ir šiuolaikiškumą, netgi novatoriškumą. Konservatyvi ji tuo, kad vaikų lavinime remiasi klasikineis, laiko patikrintomis bažnytinio giedojimo tradicijomis, neįsileisdama stichinių bažnytinio giedojimo madų vėjo ir savo repertuare laikydamasi pagrindinio principo - giedoti tik tai, kas turi išliekamąją meninę vertę. Šiuolaikinė ir novatoriška ji todėl, kad bendradarbiauja su šių dienų kompozitoriais, konkretiškai dabar su kompozitoriumi A. Martinaičiu, kuris, remdamasis giliausiomis lietuviško giedojimo tradicijomis, kuria Bernardinų bažnyčiai modernia muzikine kalba ir išraiškos prie-

monėmis prisodrintą muziką.

Mokykloje dabar jau šešiasdešimt vaikų, su kuriais dirba penkios kvalifikuotos mokytojos. Renkant mokytojas buvo vadovaujamas šiais kriterijais: meilė vaikams, profesionalumas ir kūrybinumas.

Mūsų tikslas išauginti grožį mylinčius, jo siekiančius ir jį kuriančius žmones. Taip pat tikimasi, kad šios mokyklos dėka, dabartinis Bernardinų bažnyčios mišrus choras pasipildys gerai išlavintais giedotojais, kad visai neužilgo bažnyčioje Šv. Mišių metu skambės ne tik jaunimo, bet ir tokie jaudinantys vaikų balsai.

Pirmi mokslo metai jau prabėgo. Džiugina ir pirmi kuklūs vaisiai: tėvelių ir vaikų pastovumas, kantrybė bei užsidegimas.

Mokykla labai reikalinga, nes pasyvoka bažnyčios pozicija - giedokite, ką norite ir kaip norite - nepasiteisina. Jauni žmonės nori muzikuoti, giedoti, dalyvauti, bet kas jiems padės ir kas juos nukreips?

Turime dėkoti broliams pranciškonams už Vilniaus Bernardinų bažnyčios vaikų giedojimo mokyklą, sveikinti jų siekimą globoti ir bendradarbiauti su profesionalais menininkais. Tuo jie tęsia senas savo tradicijas, nešdami mums šviesą.

Choro mokyklos vadovė

Rita Kraucevičiūtė

P. S. Kitais metais Lietuva švęs 600 metų jubiliejų nuo pirmos mokyklos įkūrimo, kurios steigėjai buvome mes, mažesnieji broliai.

K. Miklo nuotr.

Chicago vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Dariaus Polikaičio (pirmas iš k.), atlikęs meninę programą vakarienes metu JAV LB XIV Tarybos sesijoje lapkričio 2 d.

JAV kongrese ir senate. Dėl ten esančio negatyvizmo prireiks daug pastangų, kad šie klausimai pajudėtų teigiama linkme. Anot dr. Žygo, iniciatyva turi būti išvystyta ir apylinkėse įtaigojant kongresmenus bei senatorius.

Socialinių Reikalų Tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė savo plačiame veiklos pranešime lietuvių tarybos darbus pagalbai Lietuvos žmogui Amerikoje ir Lietuvoje. Jos visų darbų centras yra Chicagoje esanti "Seklyčia", kur yra visų socialinių patarnavimų raštinė, kur vyksta pramoginės popietės, aerobikos pamokos, matuojamas kraujo spaudimas, teikiama informacija iš Imigracijos bei kitų valdžios įstaigų ir t. t. Čia yra restoranas "Seklyčia", įvairių parengimų salė, biblioteka ir "Pensininko" žurnalo administracijos raštinė. Taip pat čia veikia ir šios tarybos padaliniai - "Lietuvos Vaikų Viltis", "Lietuvos Našlaičių Globa", "Lietuvos Partizanų Globos Fondas". Anot Jasaitienės, jos vadovaujamos tarybos darbai finansuojami Amerikos lietuvių aukomis ir iš Chicago miesto gaunama \$20,000 metine parama, kuri, atrodo, dėl biudžeto mažinimo 1997 metais bus nutraukta. Ekonominių Reikalų Tarybos pirmininkas Algis Rimas paminėjo, kad jo išleista knygelė "Kaip ir su kuo prekiauti JAV-jose" su praktiškais patarimais Lietuvos verslininkams apie Amerikos rinką yra platinama Lietuvoje ir turi didelį pasisekimą.

Vicepirmininkas mokslo reikalams dr. Vitolis Vengris informavo apie savo ryšius su Lietuvos aukštojo mokslo institucijomis ir apie platinimą Lietuvoje jo išleisto informacinio leidinio "Study and Research Opportunities in the United States of America". Tai yra žinynas apie švietimo ir mokslo sistemą JAV-jose. Čia taip pat pateikiama informacija apie stipendijas ir įvairius finansines paramos šaltinius.

Atskirus pranešimus taip pat padarė vicepirmininkas organizaciniais reikalais Viktoras Kaufmanas, vicepirm. sporto reikalais Algis Rugienius, vicepirm. Rita Likanderytė informacijos reikalams, vicepirm. finansų reikalams ir iždininkas Ramutis Plūra, vykd. vicepirm. dr. Vytautas Bieliauskas, sekretorė/reikalų vedėja Giedrė Milašienė, Washingtono būstinės vadovė Asta Banionytė, JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Mike Mikolaitis, "Bridges" ir "Lituanus" žurnalų vadovai, "Apple" organizacijos pirmininkė Vaiva Vėbraitė, apie Baltijos kraštų parodą Smithsonian institute - Laima Šileikytė-Hood ir apie X Tautinių šokių šventę - to festivalio korporacijos pirmininkė Jūratė Budrienė.

Kultūros Tarybos pirmininkė Alė Keželenienė kalbėjo apie pastangas plėsti kultūrinį bendradarbiavimą, apie ruošiamą filmą, parodanti JAV LB gyvenimą, ir apie renkamą medžiagą apklausos keliu, liečiančią buvusius veikėjus bei jų įnašą į Amerikos lietuvių gyvenimą.

Visuomeninių Reikalų Tarybos pirmininkas dr. Paulius Žygas šiek tiek plačiau gildino Lietuvos NATO narystės ir Karaliaučiaus demilitarizacijos klausimus prezidento Clintono administracijoje bei

(mukelta į 7 psl.)

JAV LB XIV Tarybos nariai, susitikę su Valdu Adamkum Vilniuje. Iš k.: Donatas Skučas, Valdas Adamkus, valdybos pirmininkė Regina Narušienė, Tarybos prezidentas pirm. dr. Zigmąs Brinkis, Juozas Ardys ir Kęstutis Miklas.

K. Miklo nuotr.

JAV LB XIV Tarybos paskutinė sesija

Kęstutis K. Miklas

Lapkričio 2 ir 3 dienomis Chicagoje, Holiday Inn viešbutyje prie O'Hare aerodromo, buvo sušaukta posėdžiama JAV LB XIV Taryba. Joje New Yorko lietuviams atstovavo tik trys iš šešių tarybos narių - Ramutė Česnavičienė, Laima Šileikytė-Hood (abi taip pat dalyvavusios dieną prieš įvykusiame LB apylinkių bei apygardų pirmininkų suvažiavime) ir Kęstutis Miklas. Reikia paminėti, kad ir kitoms apygardoms ne daug geriau buvo atstovaujama, bet narių kvorumui pakako, kad sesijos posėdžiai būtų teisėti.

Dvi dienas užtrukusi sesija buvo gan darbinga. Jos atidarymo metu ją sveikino sesijos globėja, Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė Birutė Vindašienė, Lietuvos pasiuntinybės Washingtone patarėjas Stasys Sakalauskas, Lietuvos konsulas New Yorke Arnoldas Milukas, garbės konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza, Kanados LB Krašto valdybos pirmininkas Algirdas Vaičiūnas, PLB valdybos vicepirmininkas dr. Petras Kisieliūsis ir USAID atstovas Vilniuje Ronald Greenberg.

Sesijai vadovavo Tarybos prezidentas, susidedantis iš pirmininko dr. Zigmąs Brinkis, vicepirmininkų - Angelės Nelsienės, Violetos Gedgaudienės, Vy-

tauto Vidugirio ir sekretoriaus Antano Polikaičio.

Veiklos pranešimai

Priešpietiniai sesijos posėdžiai ir pusė popietinių buvo skirti Garbės teismo, Revizijos komisijos ir Krašto valdybos pranešimams. Antroji dalis popiet buvo skirta Tarybos komisijų posėdžiui, o vakare bendrai vakarienei, kurioje meninę programą atliko Chicago vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Dariaus Polikaičio.

Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė savo veiklos pranešime akcentavo, kad buvo daug dirbta. Bendruomenės reikalais net tris kartus per pastaruosius metus vyko į Lietuvą, keturis kartus lankėsi Washingtone, aplankė visą eilę LB apylinkių ir net 16 kartų atstovavo įvairiuose Chicago renginiuose. Washingtono buvo susitikusi su prezidentu Clintonu ir dalyvavo įvairiuose pasitarimuose Lietuvos NATO narystės klausimu. Ji pabrėžė, kad visas keliones ne tik ji, bet ir visi valdybos nariai atliko savo lėšomis. Nusiskundė, kad dėl lėšų stokos kai kurių uždavinių nebuvo galima įvykdyti, buvo priversta net ir sekretorių iš Washingtono būstinės atleisti. Ji kreipėsi į Tarybą, kad lėšų klausimas būtų rimtai svarstomas ir kad būtų surasti įvairūs

kiti būdai toms lėšoms sukelti, nes kitaip veikla neįmanoma.

Švietimo Tarybos pirmininkė Regina Kučienė pateikė gan idomų pranešimą apie lituanistines mokyklas. 1995/1996 metų laikotarpiu šių mokyklų ir mokinių skaičius daugelyje vietovių ėmė didėti. Kai kur net kelia susirūpinimą. Pavyzdžiui, JAV-jose veikianti didžiausia Maironio lituanistinė mokykla, Lemonte, šiais mokslo metais turinti arti 300 mokinių, dėl finansų ribotumo negali nei plėstis, nei įsteigti aukštesniosios lituanistikos kursų. Anot R. Kučienės, 1995/1996 m. duomenimis JAV-jose veikė 19 lituanistinių mokyklų, kurias lankė 1045 mokiniai ir mokė 166 mokytojai bei 37 jų pavaduotojai. Vadovėlių reikalu yra užmegzti ryšiai su Lietuvos švietimo ministerija ir su kitomis švietimo institucijomis.

Kultūros Tarybos pirmininkė Alė Keželenienė kalbėjo apie pastangas plėsti kultūrinį bendradarbiavimą, apie ruošiamą filmą, parodanti JAV LB gyvenimą, ir apie renkamą medžiagą apklausos keliu, liečiančią buvusius veikėjus bei jų įnašą į Amerikos lietuvių gyvenimą.

Visuomeninių Reikalų Tarybos pirmininkas dr. Paulius Žygas šiek tiek plačiau gildino Lietuvos NATO narystės ir Karaliaučiaus demilitarizacijos klausimus prezidento Clintono administracijoje bei

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

**Fasolino
MEMORIALS**

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

**KVEČAS
JONAS
1933 + 1976**

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

✕ LĖKTUVAI
✕ LAIVAI (CRUISES)
✕ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✕ AUTOBUSAI
✕ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✕ VIESBUČIAI
✕ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —**Advento socialinė doktrina**

Socialiniai reikalai žmonių gyvenime yra patys aštriausi. Su jais siejasi nelygybė, neteisybė ir stoka meilės žmogui. Turto nelygybė dalį žmones ir sociuosius ir alkanus. Neteisybė suskirsto į prievartautojus ir skriaudžiamuosius. Meilės stoka daro žmones priešais. Iš to kyla maištavimas, karai ir revoliucijos. Ir bolševikų revoliucija savo atramą susirado socialinėse žmonių santykių aštrumose. Bet jeigu iki šiol nieko nepadarė tiems aštrumams sušvelninti, o neteisybę ir nelygybę keleriopai dar padidino, tai dėl to, kad paneigė meilę žmogui. Kur nėra meilės, pristinga ir lygybės su teisybe.

Adventas šiandien išreiškia anuos laikus, kai buvo laukiama Kristaus atėjimo. Socialinių santykių aštrumai buvo labai dideli, nes piktas buvo giliai įsikerojęs žmogaus savanaudiškume ir jo širdies kietume. Kristaus atėjimo pranašas, šv. Jonas Krikštytojas, dėl to tiesė Viešpačiui takus tokiais žodžiais: "Kiekvienas slėnis tebūnie užpildas, o kiekvienas kalnas ir kalnelis sužemintas. Kas turi dvi jupas, tegul duoda neturinčiam, ir kas turi ko valgyti, taip pat tedaro... Nereikalaukite nieko daugiau, kas jums priklauso... Niekam nedarykite prievartos, nesikrauskite ir tenkinkitės savo alga".

Kristus prisistatė Jonui Krikštytojui taip pat socialiniam teisingumui reikšmingais žodžiais: "Eikite ir pasakykite Jonui... beturčiams skelbiama Evangelija. Palaimintas, kuris manimi nepasipiktins". Galima buvo pasipiktinti, kad Kristus ėjo pas skurdeivą, beturčius, raupuosius, pažemintus ir pavergtus. Bet tokia Evangelija bus skelbiama iki amžių pabaigai, kai antrasis Kristaus atėjimas savo vėtykle sijos žmones ne kuriuo kitu, o artimo meilės pagrindu: alkanu pasotinimu, nuogo pridengimu, ligonio ir kalinio aplankymu.

Krikščionims dažnai prikišama, kad jie stokoja tos evangeliškos artimo meilės. Priekaištas turi pagrindą. Bet nenorint ir čia nusikalsti teisingumui, reikia skirti pačią krikščionybę ir krikščionis, reikia pripažinti ką krikščionybė iki šiol yra davusi gero socialiniams santykiams sušvelninti. Kai to nenorima matyti, tai priekaištas atsiduria ne tiek į pačius krikščionis, kurių pasitaiko nemažai prastų ir netobulų, kiek į patį krikščionių Dievą, aukščiausiąją Tobulybę. Pasidaroma tokia klaidinga išvada: jei Evangelija visuotinai žmonių nepakeičia, tai ji nėra dieviška, nėra nei Dievo, kuris galėtų žmones pakeisti. Lieka tik tai žmogiškomis pastangomis tesiremti.

Filosofas Vladimiras Solovjovas šiuo reikalu pastebi: "Religija siekia atnaujinti mūsų gyvenimą, ji pašvęsti ir sujungti su dievišku gyvenimu. Tai gali padaryti tik Dievas, bet tai gali įvykti tik mums prisidedant". Kur to prisidėjimo nėra, o yra dar prieštaravimas ir neigimas, ten negali prasiskleisti nė evangeliškoji dvasia. Bet dėl to socialinė Evangelijos doktrina nenustoja savo reikšmės.

Dabartyje kiekvienam lūkesčiavimo laikas pasibaigia su paskutiniu širdies virpesiu. Dabartis todėl yra svarbiausia. Ne visiems žmonėms, bet atskiram asmeniui, kiekvienam iš mūsų. Galbūt ši diena yra mūsų lūkesčių galinė, baigiamoji, paskutinis kvietimas apsispręsti, ko laukiame, kas turi ateiti, ką išvysime.

Praeities akimirų atgarsiai

Dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė

1

*Zarasų kraštas, ežerų vieta,
kur tamsios girios krantus apjuosia,
kiek kilnių minčių ten yr' išlieta,
kas įkvėpimo ten neieškojo.*

(Maironis)

Išaušo šiltas, saulėtas 1992 metų Sekminių rytas. Zarasiečio Henrikio Jagmino vairuojamu automobiliu, jo žmonos Aldutės lydimu, džiaugsmo, ilgesio ir nerimo kupina, važiuavau iš Vilniaus į Zarasus. Vežiau urną su 1981 metais JAV-jose mirusio broliuko Petro (diplomuoto ekonomisto) palaikais perlaidoti juos Zarasų kapuose, mūsų mirusių tėvelių Stasio ir Anelės Paprockų sklype.

Sėdėjau iškėlusį galvą ir sukinėdama ją tai į viena, tai į kitą pusę, įbedusi žvilgsnį stebėjau gamtovaizdžius, apie kuriuos beveik pusė šimtmečio svajoju ir tik sapnuose temačiau.

Plentas labai geras. Judėjimas mažas. Vairuotojas puikus. Pro akis nepaprastu greičiu skriejo telefonų bei elektros stulpai ir... labai skurdūs gamtos vaizdai. Kur dingio mano Tėvynės žalios lankos? Sodybos? Sodai? Kryžiai? Smūtkeliai? Kur dingio tamsūs tankūs miškai? Kur dingio jos grožis ir turtai?

"Vargšė mano Tėvynė, - susimąščiusi galvoju. - Okupantas per 50 metų ne tik taip žiauriai nuniokojo tave, bet ir moraliai sužlugdė tavo žmones". Ir staiga man pasidarė taip liūdna, taip neapsakomai graudu.

Važiuojant toliau, tą skurdų gamtos vaizdą protarpiais pajvairindavo kiek nuošaliau nuo plento stūksas gelsvos spalvos, baltomis langinėmis, blizgančiais skardiniu stogu namelis. Prie jo keli medeliai ir viena kita išbadėjusi, įdubusiais šonkauliais žalmargė, skabanti išdžiūvusią ir nuo kaitros parudavusią žolę.

- Aldute, - susidomėjusi paklausiau savo palydovę, - kodėl pakelyje matau namelius beveik vien tik gelsvos spalvos? Ar tas buvo privaloma?

- Ne, neprivaloma, - purtydama galvą, atsakė ji. - Gelsvos spalvos dažus buvo lengviausia krautuvėse gauti. Todėl tos spalvos namus jų ne tik pakelyje, bet ir visoje Lietuvoje dažnai matysite, - paaiškino ji.

Vytautas Landsbergis porinkiminėje spaudos konferencijoje.

V. Kapočiaus nuotr.

REZISTENCIJA AR KOLABORAVIMAS?

Kaip Lietuvos inteligentija išlaikė totalitarizmo egzaminą? Ar ji "protingai" priešinosi, ar kolaboravo? "Knyga apie Lietuvos inteligentijos pasipriešinimą komunistų okupacijos metu būtų trumpa, nes to pasipriešinimo būta labai mažai". Taip "Naujojo Židinio" gegužės numeryje išspausdintame straipsnyje "Pasipriešinimas, prisitaikymas, kolaboravimas" rašo Kęstutis Girmius.

Dauguma "prisitaikusiųjų" ar "kolaboravusiųjų" lietuvių inteligentijos atstovų nesutiktų su šiuo tvirtinimu. Išskyrus nedaugelį išimčių, jie sutartina teigia, kad tai, kas dažnai vadinama "prisitaikymu" ar "kolaboravimu", iš tikrųjų buvusi vienintelė "protinga" pasipriešinimo forma. Kai kurie tvirtina, kad ir "kolaboravimas" buvęs natūralus dalykas, nes "socializmo" idėjos buvusios "tikrai gražios", o palyginimas su užsieniu uždaroje totalitarinėje sistemoje buvęs neįmanomas - kai tik atsivėrė durys ir langai, jie pamatė nuslėptą tikrovę ir pasuko kitu keliu.

Girmius išvardina pagrindinius šios grupės argumentus: okupacijos metu visi kolaboravo, tad visi kalti; visi buvo "totalitinės" santvarkos aukos, tad visi vienodai nekalti; jei ne mes, tai būtų atėję dar bjauresni ir Lietuvai būtų buvę dar blogiau; ir galiausiai: oficialioji kultūra buvo vienintelė - reikėjo į ją įsitraukti arba dvasiškai merdėti.

Tokie argumentai nėra būdingi vien Lietuvai. Juos girdėjome ir iš kitų nacių ar bolševikų okupuotų šalių inteligentijos atstovų. Nuodugniau nagrinėjant šią moralinę problemą, lietuvių patirtį būtina lyginti su kitų tautų patyrimu. Girmius pamini nacių užvaldytos Prancūzijos pavyzdį, kurį ypač įžvalgiai nušvietė New Yorko universiteto profesorius Tony Judt. Įdomių paralelių randame ir JAV pernai pasirodžiusioje ir vis dar gyvai tebediskutuojamoje prancūziškai rašančio bulgarų literatūrologo ir filosofo Cvetano Todorovo knygoje "Veidu į kraštutinumą: Moralinis gyvenimas koncentracijos stovyklose" (Facing the Extreme: NY, H. Holt, 1995).

Anot Todorovo, ir totalitarizmo tinklą pakliuvusieji asmenys ilgainiui tampa ramiais ir pasyviais, paklusta įsakymams. Tikėdamas, jog jis tebėra savo širdies gilumos valdovas, toksai pavaldinys ima nebekreipti dėmesio į savo veiksmus išoriniame pasaulyje. Tokie asmenys ima tikėti, jog jiems įmanoma nusilenkti režimui "tikrai" išorėje, tik savo viešais žodžiais ir gestais; jie pasiguožia mintimi, kad savo privačiuose gyvenimuose jie tebėra sau ištikimi savo sąžinių šeiminkai. Tikrovėje tačiau tokia "visuomeninė šizofrenija" nieko neišsprendžia ir atsigręžia prieš tuos, kurie bando ją pasinaudoti.

Nors totalitarinis režimas labai stengiasi indoktrinuoti savo pavaldinius, rašo Todorovas, jis visiškai patenkintas ir "vien tik" išoriniu paklusnumu, nes jam, norint tvirtai išsilaikyti valdžioje, nieko daugiau ir nereikia. O jo pavaldiniai pasilieka apžavėti paguodžiančios iliuzijos, kad "savo giliausiame viduje" jie išlieka "garbingi ir švarūs". Taip "visuomeninė šizofrenija" tampa ginklu valdovų rankose: ji užliūliuoja totalitarinio pavaldinio sąmonę, užtikrina jį ir leidžia jam nepakankamai rimtai žiūrėti į savo viešuosius veiksmus.

Prisimindamas savo jaunystę Bulgarijoje, Todorovas prisipažįsta, jog jam ir jo draugams niekad nedingtelėjo pasipriešinti totalitariniam režimui. Valsitybė jiems atrodė tokia galinga, kad bet koks mėginimas sukilti prieš ją būtų buvęs "nepaprastai naivus" ar "tiesiog liguistas".

Tačiau, rašo filosofas, "mūsų pasyvumą" galima paaiškinti dar svarbesne priežastimi. Totalitariniai režimai sukuria iliuziją, kad jie kontroliuoja jūsų gyvenimą "tikrai" visuomeninėje sferoje, o jūsų vidinį gyvenimą palieka jums patiems. Galvodami, jog "mes nesupančioti, mes ragavom draugystės ir meilės, proto ir juslių džiaugsmą; mūsų aistringos diskusijos aukštomis temomis, dažnai ligi paryčių, suteikė mums laisvės iliuziją.

Mes buvome per jauni, kad galėtume suprasti, jog riba tarp privatumo ir viešumos niekad nebuvo griežtai nubrėžta ar neperžengiama - jog, tikėdami, kad bent vienoje savo gyvenimų dalyje mes buvome atsirboję nuo totalitarizmo kontrolės, mes iš tikrųjų leidome valstybei tvarkyti mūsų visuomeninę egzistenciją - t. y. mūsų gyvenimų visumą. Mėgindami išverti ir užsitikrinti bent reliatyvų savo gerbūvį, mes tvirtinome paties režimo galybę, prisipažįsta Todorovas.

Tokia atvira ir sau negailestinga išpažintis tebėra labai retas paukštis lietuvių inteligentijos pasisakymuose. Dažniausiai pasitenkinama paguodžiančiomis bendrybėmis ir kolektyvinių savo ir kitų nuodėmių ar nuodėmių atleidimu.

Jokiu būdu nereiškia, kad užsienyje atsidūrę ir pusės šimtmečio totalitarinio slogučio nepatyrusieji tautiečiai būtų labai skirtingai pasielę. Taip pat tai nesumažina daugybės "kolaboravusiųjų" ar "prisitaikusiųjų" lietuvių konkrečių nuopelnų išlaikant lietuviybę, atgaunant nepriklausomybę ar kuriant valstybę. Tenorima priminti, kad pusė šimtmečio paskirų lietuvių ir visos Lietuvos vidinės istorijos tebėra nedaug tenušviesta teritorija.

A. Lansbergis

"Nepakirskime latvių ir lietuvių draugystės!"

Latvijos aplinkos apsaugos klubas spalio 24 d. Rygoje, prie Seimo rūmų, surengė piketą. Jo dalyviai ragino deputatus neratifikuoti Latvijos vyriausybės sutarties su Amerikos "Amoco" ir Švedijos OPAB bendrovėmis, nes naftos žvalgymas turės neigiamą poveikį Baltijos jūrai, taip pat pakirs tūkstantmetę latvių ir lietuvių tautų draugystę.

Klubo pirmininkas Arvydas Ulmė pasiūlė neratifikuoti sutarties, kol Lietuvoje nesudaryta nauja vyriausybė.

Latvijos Seimo posėdyje tik Tautos santarvės partijos vadovas Janis Jurkanas siūlė neratifikuoti sutarties. "Išplėtę skandą su Lietuva, mes parodysim, kad Baltijos šalių solidarumo jau nėra", pabrėžė jis. **ELTA**

Zarasų miestas apsuptys ežerų.

Aukščiausiojo dausose.

Gilus skausmas suspaudė man širdį, kad mano brangiausio pasaulyje žmogaus gyvųjų tarpe jau nebėra. Juk jis, jis tik vienas, mamytė anksti mirus, kurstė mūsų šeimos židinį. Brandino doros, gerumo, tikėjimo, meilės tėvynei ir artimam vaisius. Mylėjo mes labiau negu save ir tiek daug aukojosi kurdamas mums šviesesnę rytojų. Jo globoje mums teko praleisti gražiausius ir laimingiausius savo gyvenimo metus, kurie jau niekada, niekada nebeapsikartos.

Ach! Kokius didelius smūgius toji gera širdis turėjo iškentėti jo rūšiose saulėlydžio dienos!

1940 metais maskoliams lyg siaubingam marui užplūdus mūsų kraštą, jo namai Zarasuose, Dariaus ir Girėno gatvėje, buvo nacionalizuoti. Namai, kuriuose jis sugrįžęs po Pirmojo Pasaulinio karo iš Maskvos gyveno ir mus leido į mokslius.

Su plyštancia iš skausmo širdimi jis kryžiaus ženklų paženklinė savo šventovę. Padėjojo Aukščiausiam už joje praleistus ramiausius ir laimingiausius savo gyvenimo metus. Sudrėkusiomis nuo ašarų akimis jis paliko savo nepaprasto darbštumo dėka išgytą turtą beširdžių žudikų rankose.

Staiga nutraukti ryšius su Zarasais, kurie metų metais nematomomis emocijų gijomis jį rišo, jam tas pats, kas būti palaidotu gyvam.

(nukelta į 4 psl.)

■ Bulgarijos rinkimų komisija pranešė, kad šalies prezidento rinkimus laimėjo antikomunistinės opozicijos kandidatas Petaras Stojanovas. Už jį balsavo 59,90% rinkėjų. Valdančiųjų socialistų kandidatas Ivanas Marasovas surinko 40,10% balsų.

■ Suomijos prezidentas Martti Ahtisaari pareiškė, kad Suomija rami dėl to, jog yra už aljanso ribų. Suomija siekia integruotis į Europą, tačiau, Ahtisaari teigimu, šalis neketina įstoti į NATO. Suomija yra Europos Sąjungos narė ir bendradarbiauja su NATO pagal programą "Partnerystė taikai".

■ Vengrijos aplinkos apsaugos ministerijos atstovas spaudai Jozsef Nagys pranešė, kad Vokietija atsiims pavojaingą 380 tonų atliekų krovinį, kuris jau kelis mėnesius yra įstrigęs Vengrijoje. Buvo planuojama pramoninių chemikalų krovinį nugabenti per Kroatiją į Kiniją, bet Kroatija atsisakė šį krovinį įsileisti.

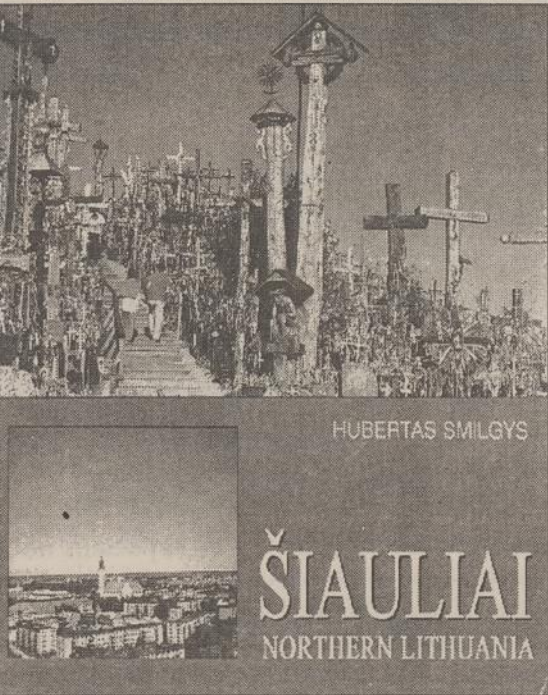
■ Pasak Maskvos oficiozo "Isvestija", paskelbus Lietuvos Seimo rinkimų rezultatus, Rusijos valdžia neparodė didelio džiaugsmo. Vytautas Landsbergis čia laikomas labiausiai antirusiškai nusiteikusiu Europos politiku. Rusų ekspertams susidarė įspūdis, kad nemelė Rusijai yra tapusi "įkyria idėja, trukdanti jiems blaiviai pažvelgti į santykius su rytine kaimyne".

■ Japonijai Europos Taryboje lapkričio 21 d. suteiktas stebėtojo statusas. "Nuo šiol Japonija gali paskirti nuolatinį stebėtoją Europos Taryboje, atsiųsti savo stebėtojus į vyriausybės ekspertų posėdžius ir ministrų konferencijas, iš dalies dalyvauti ET veikloje", - sakoma Europos Tarybos pareiškime. Šiais metais stebėtojo statusą taip pat gavo JAV ir Kanada.

■ Lenkijoje pradėta apkarpyti parlamentarų, kurie be pateisinamos priežasties nesirodo posėdžiuose, atlyginimus. Parlamento kanceliarijos vadovas pateikė pirmąjį pravaikštininkų sąrašą, kuriame įrašyti 84 įstatymų leidėjai. Manoma, kad šios priemonės turėtų sudrausminti parlamentarų ir suaktyvinti parlamento darbą.

Naujas leidinys apie Šiaulius

Rašo Edmundas Čapas

Šiaulius geriau pažįstu negu bet kokį kitą Lietuvos miestą. Apie jį, man patrauklų ir jaukų, stengiuosi sužinoti kuo daugiau, o smalsiems mano draugams Clevelande - apibūdinti kuo plačiau. Apsidžiaugiau, kai sužinojau, kad neseniai išėjo lietuvių ir anglų kalbomis Huberto Smilgio fotoinformacijos leidinys "Šiauliai. Šiaurės Lietuva". Buvau pasirengęs pirkti šimtą tokių knygų ir siūsti draugams amerikiečiams, tačiau pavartęs knygą atidžiau, suabejojau šia idėja.

Šis leidinys buvo puiki proga šiuolaikiškai pristatyti Šiaulius. Angliškai atspausdintas leidinys, be abejonės, yra skirtas turistams ir verslininkams iš Didžiosios Britanijos ir kitų Vakarų Europos šalių, Kanados, Australijos ir, žinoma, JAV. Ar sudomina naujoji knyga svečius miestu ir verslo galimybėmis čia?

Leidinio viršelis sutrikdė. Ar tai knyga apie Kryžių kalną? Kodėl viršelyje didžiulė Kryžių kalno nuotrauka, o Šiaulių vaizdas toks menkutas? Suprantu, kad Kryžių kalnas yra labai viliojanti Šiaurės Lietuvos vieta, bet argi ši knyga nėra skirta ir Šiauliams? Argi dar nebuvo išsamesnių leidinių apie Kryžių kalną? Gaila, kad viršelio nepapuošė puikus Šv. Petro ir Povilo bažnyčios ar Šaulio skulptūros vaizdas. Tokia reprezentacinė ir graži nuotrauka (39 nuotr.) ir net su pavadinimu "Miesto dominantės" yra knygoje, tačiau mažytė ir besislepianti tarp kitų keturių tame pačiame puslapyje publikuojamų nuotraukų.

Atsivertęs titulinį puslapį, matai nuostabios bažnyčios nuotrauką, bet ne Šiaulių. Dar blogiau, kad niekur neradau parašyta, kokia tai bažnyčia, kur ji yra?

Kitame puslapyje (svarbioje vietoje - knygos pradžioje) - didelis gamtos vaizdas, koki esu ne kartą matęs Lietuvoje, JAV ir daugelyje kitų šalių.

Tai pirmieji puslapiai nerodo nieko unikalaus ir patrauklaus apie Šiaulius, kaip ir maža koplytstulpio nuotraukėlė (3 psl.) šalia straipsnio apie Šiaurės Lietuvą, kur pagaliau yra paminėti ir Šiauliai. Tariau sau, kad šis koplytstulpis yra kur nors Šiaurės Lietuvoje, bet man, kaip svečiui, idomu būtų žinoti tiksliau, ypač dėl to, kad kito koplytstulpio nuotrauka turi lygiai tą patį pavadinimą "Koplytstulpis".

Straipsnis (3 psl.) parodo, kokia anglų kalba parašytas viso leidinio tekstas. Duotą informaciją galima suprasti, nors retkarčiais sakiniai yra suprantami sunkiai, kalba nesklandi, yra aišku, kad sakinių konstrukcijos paimitos tiesiai iš lietuviško teksto. Būtų galima pataisyti beveik kiekvieno sakinio skyrybą, rašybos ir korektūros klaidas, o daugiausia - skurdų žodyną. Nejaugi Šiauliuose neatsirado žmogaus, mokančio pakankamai gerai anglų kalbą ir galinčio perskaityti šio leidinio vertimo korektūras?

Leidinyje nusipelno pagyrimų, nes straipsniuose apžvelgiama Šiaulių miesto istorija, kultūra, ekonomika ir gamta. Tačiau yra ir istorinių netikslumų. Pavyzdžiui, jei rašoma, kad "Livonijos ir Teutonų ordinas buvo visiškai sutriuškintas" (4 psl.) Saulės mūšyje, tai kodėl lietuviai prieš juos turėjo vėl kovoti Žalgirio mūšyje po 174-erių metų? Ir ar buvo Lietuva kada nors laikoma "galinga Vakarų Europos valstybe"? (4 psl. autoriaus buvo parašyta Europos, o angliškame tekste atsirado "Vakaru.") Kokiais metais buvo įkurtas Vilniaus universitetas? 1579 m. (42 psl.) ar 1569 m. (43 psl.)?

Knyga gražiai iliustruota, joje daugiau nei 200 spalvotų, vaizdinių nuotraukų, atspindinčių Šiaulių miestą ir apylinkes. Tačiau daugelis fotografijų turi pavadinimus, informuojančius mus lyg vaikus, jau galinčius atskirti daiktus. Pavyzdžiui, po fotonuotraukomis dažnai užrašai: "Kėlias", "Namas", "Miškas", "Mies-

tas" (yra net "Langas"!)). Tokie pavadinimai verčia paklausti: o kuo ypatingas šis langas? Kokia tai miesto dalis? Kur yra šis miškas? Kur yra šis namas? Koks tai kelias? (Tarp kitko, kodėl 92 nuotr. rodomas kelias, esantis Kaune?) 47 nuotraukoje, pavadinimoje "Miestas ir medis", aišku, kad čia yra medis, bet ne visai matyti miestas, o tiksliau, namas, esąs fone. 46 nuotr. pavadinime "Viešasis sodas", bet ten nėra sodo! Knygoje daug tokių juokingų pavadinimų. Bijau, kad tipiškas Amerikos skaitytojas ne tik nusiviltų nuotraukų pavadinimų menkaverte informacija, bet ir susidarytų prastą įspūdį apie žmones, atsakingus už jas. Netikiu, kad šie žmonės ketino vaikiškai atstovauti Šiauliams.

Daug brangios vietos knygoje užima gėlių, medžių, dangaus nuotraukos (po pusę ar visą puslapį) arba atsitinka taip, kad medžiai ar dangus vyrauja, t. y. užima kartais net tris kartus daugiau nuotraukos ploto negu koks objektas. Šiaulių apylinkių gamta labai graži, bet kuo šie vaizdai skiriasi nuo kitų Lietuvos vaizdų? Tarp kitko, daug panašumo yra ir su mano gimtosios Ohio valstijos gamta.

Kodėl daugelis nuotraukų yra arba per daug šviesios, arba per tamsios, o kartais net neryškios? Kodėl daug kur "nupjautas" idomių pastatų viršus arba apačia? Lengva atskirti profesionaliai padarytas nuotraukas nuo mėgėjiškų. Kodėl tokiam leidiniui neatrinktos naujausios ir tik geros kokybės nuotraukos?

(nukelta į 6 psl.)

Antrajame rinkimų į Lietuvos Seimą ture aktorė, Lietuvos konservatorių sąjungos narė Nijolė Oželytė-Vaitiekūnienė, I ajame ture surinkusi 26% balsų, II ajame pralaimėjo nepriklausomam kandidatui Virginijui Martišauskui. Vis dėlto ji pateks į Seimą pagal partijos sąrašą (konservatoriai naujajame Seime turi 70 vietų).

R. Šuikos nuotr.

Teks pasitenkinti vietinėmis prekėmis

Minskas. Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka visų šalies parduotuvių savininkams bei vadovams išakė pardavinėti daugiau vietinių prekių. Baltarusiškos prekės turi sudaryti apie 75% parduotuvės prekių.

Vienas Baltarusijos Vyriausybės atstovas pasakė, kad šalies valdžia ruošia daug kitų priemonių, kurios padės apginti vietos gamintojų interesus.

Baltarusijos sandėliuose šiuo metu puikuoju kalnai vietinių prekių, kurios taip ir nesulaukė

savo pirkėjų. Bendra šių "atsargų" suma - apie 11 trilijonų Baltarusijos rublių.

Siekdama apsaugoti vietos gamintojus, Baltarusijos Vyriausybė planuoja padidinti importinių prekių apyvartos mokestį nuo 10 iki 100% bei įvesti prekybos importiniais produktais mokestį, kuris sudarytų apie 50% parduotų prekių.

ELTA

**Užsisakydami
DARBININKĄ
jūs remiate lietuvių
Amerikoje**

Vilkaviškyje atidengtas paminklas dr. Jonui Basanavičiui. Atidengimo iškilmėse dalyvavo poetas J. Marcinkevičius (pirmas iš k.).

R. Šuikos nuotr.

Praeities akimirų atgarsiai

(atkelta iš 3 psl.)

Čia kiekvienas namas, medis, krūmas ir netgi akmenėlis grąžindavo jį į laimingą praeitį, kuria jis likęs vienišas gyvena.

Nuo miesto tik už dviejų kilometrų gyveno jo brolis, kurio draugystėje jis galėdavo pasiguosti ir atidengti slapčiausias savo sielos kerteles.

Čia jis kasdien lankydavo mistišką dvibokštę Zarasų bažnyčią, kurioje jis rasdavo dvasinę ramybę ir fizinę stiprybę sukti savo taip sunkų gyvenimo ratą.

Išsnuomojęs kiek toliau nuo savo buvusio namų butelį, jis vylėsi jame praleisti savo vakarop riedančias gyvenimo dienas.

1944 metais artėjantis prie Lietuvos rytų siaubas dar labiau apkartino jautrios sielos senelio gyvenimą. Jis liko atskirtas nuo savo mylimų vaikų. Pasiliko vienui vienas, lyg medžio kamienas su nukirstom žaliom šakom.

Neilgai trukus okupantai nusavino ir likusį tėvelio turtą - iš tėvų paveldėtą Asavytų vienkiemio žemę. Namą, kurį jis ilgus metus nuomojo Asavytų pradžios mokyklai, paliko jam su sąlyga, jeigu jis pats jame apsigyvens.

Neturėdamas kitos išeities, jis su širdgėla paliko Zarasus. Su nesibaigiančiu laukimu sugrįžtančių savo vaikų, jis tėviškės prieglobsty užbaigė savo komplikuoto gyvenimo Odisėją.

Aldutė nejudėdama, susikaupusi sėdėjo ir tylėjo. Atidžiai klausėsi mano metų metais sukaupytus praeities atgarsius ir jautriai į juos reaguavo. Jos dailus, švelnus veidas staiga pailgėdavo, rausvos lūpos susičiaupdavo. Melsvos akys sublizgėdavo ir ji, giliai atsidususi, liūdna gaida prašneko:

- Vargšas jūsų tėvelis! Kiek skausmo jis turėjo iškęsti okupantams pasukus jo gyvenimą rožių spygliais nuklota vaga. Kodėl pasaulyje viešpatauja tokia neteisybė? Vienų žmonių gyvenimas yra rožėmis

nuklotas, kitų gi tik jų spygliais. Mano manymu, - tęsė ji toliau, - dažniausiai gyvenime laimi žmonės, kurie neturi tvirtų krikščioniškų principų: be moralės, be dorovės... Tie už savo atliktus pragariškus darbus savo tokių pat vadų yra atlyginami materialinėmis gėrybėmis, pasižymėjimų ženklais, medaliais... Tie gi žmonės, kurie yra ištikimi savo kilniems idealams, yra ujami, tremiami, kalinami, kankinami. Ar ne taip?

- Tavo filosofijai paneigti argumentų nerandu, - atsakiau jai. Tačiau labai, labai skaudu, kad XX amžiuje atsirado ir prigijo tokia siaubą sukelianti politinė sistema.

Mano tėvelis buvo giliai religingas žmogus. Jis visur ir visame kame įžiūrėdavo ne tik Viešpaties valią, bet ir tvirtai tikėjo į Jo globojančią galią. Be Dievo valios nenukris žmogaus plaukas nuo galvos, dažnai sakydavo jis mums.

Todėl nors komunistai materialiai jį sužlugdė, bet dvasia jis liko tvirtas, kaip uola. Turbūt tai ir padėjo jam sulaukti ilgo amžiaus.

- Aldute, jaučiu, kad mūsų vairuotojas pradeda lėtinti mašinos greitį. Atrodo, kad artėjame prie Degučių. Kiek pavąžiavus, bus ir Asavytai. Atleisk man, kad aš taip ilgai delsiau tau atsakyti į tavo strateginį klausimą. Ar aš surasiu ir atpažinsiu savo tėvelio buvusią Asavytų sodybą? Patikėk, kad aš visiškai nejučiuomis nukrypau nuo temos, nes buvau paskendusi savo praeities emocijų nuotrupose, kurios tartum pavasarį patvinusi upė nesulaikomai liejosi iš mano širdies.

- Ponia, - švelniai palietusi mano ranką tarė ji. - Esu jums neapsakomai dėkinga už suteiktą progą išgirsti iš jūsų lūpų tokią gražiąs žodžiais atvaizduotas fragmentus iš jūsų praeities. O dabar netveriu iš žingeidumo, kaip jūs atsakysite į mano strateginį klausimą.

Tai pasakiusi jį patogiau įsitaisė. Pasuko į mane savo dailų veidą. Maloniai šyptelėjusi, ramiu, minkštu balsu pridūrė:

- Esu pasiruošusi jus išklausyti.
- Bandysiu tavęs neapvilti, - atsakiau jai. Ir pradėjau aiškinti. -

Pirmiausia, dešinėje plento pusėje ieškosiu žavingu ramumu snaudžiančios, pušų ir eglių aromatu kvepiančios valdiškos girios. Kur būdami gimnazistai pėsti su draugais eidavome uogauti, grybauti, riešutauti... nes Zarasus nuo Asavytų skiria tik apie šešių kilometrų atstumas. Suradusi ją, dairysiuos į kairę pusę, kur turėčiau pamatyti didelį menišką medinį kryžių - tikėjimo, maldos, kančios, pasiaukojimo ir vilties simbolį. Šalia jo turėčiau rasti siaurą apie 250 metrų ilgio keliuką, kuris veda tiesiai į gelsvos spalvos, baltais langu rėmais, su stikliniu gonku namą.

- Stebiuosi, kad jūs po tiek ilgų nebuvimo metų taip puikiai atsimenat savo sodybos atpažinimo objektus, - pagyrė mane Aldutė ir pridūrė:

- Giria, keliuką ir namą jūs rasite tokius, kokius atvaizdavote, bet kryžiaus, kurį taip gerbė tikintieji ir puošė ji varsuotais žiedais, nebėra. Išsigimėliams okupantams, kurie vykdė mūsų tautos ne tik fizinį, bet ir dvasinį genocidą, parūpo jį nuversti. Ir taip vieną rytą tikintieji rado jį nugriautą, suskaldytą į gabalėlius ir išmėtytą po visą jūsų tėvelio sodybą. Kiek vėliau ir tie likučiai kažkur dingę. Laikas bėgo, ir vieną dieną kryžius vėl buvo atstatytas ir aptvertas medine tvorele. Tačiau neilgai trukus ir šį ištiko toks pat likimas.

Piktumas mane ima, kad tie tironai ne tik Asavytuose, bet ir visoje Lietuvoje išnaikino kryžius, koplytėles, koplytstulpius... Kai kur kapuose net smūtkelius nuo paminklų nuplėšė. O ką jie jiems blogo padarė?

- Iš tikrųjų, Aldute, kokią skaudžią tragediją mūsų tėvynė, Mergelės Marijos globojama žemė, turėjo išgyventi! Okupantai akieplėsiškai stengėsi paniekinti amžių amžiais lietuvių sieloje susiformavusią krikščionišką pasaulėžiūrą ir begėdiškai įbrukti jiems Lenino, Stalino ir kitų žmonijos žudikų kultus.

Tuo momentu mano akiratyje iškilo mirusio tėvelio sodyba. Namas, atrodo, lygiai toks pat, kokį beveik prieš 50 metų buvau palikusi. Tik dabar jis turėjo blizgantį skardinį stogą.

(Bus daugiau)

Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos 13-mečiai krepšininkai laimėjo tarptautinį krepšinio turnyrą Vilniuje, kur finale įveikė Rygos Valterio Sporto mokyklą. Turnyre dalyvavo Latvijos, Švedijos, Belgijos, Čekijos jaunieji krepšininkai. V. Kapočiaus nuotr.

Lietuvos krepšininkai žaidė Chicagoje ir kitur

Dar niekada tiek daug Lietuvos krepšinininkų nebuvo atvykę į Chicago, kiek jų atvažiavo lapkričio pradžioje. Taip pat ir tokio žemo lygio komandų iš Lietuvos čia dar nebuvome matę. I krepšinio tėvynę šį kartą atvyko labai silpnai LKAL šiemet pasirodantis Kauno "Stimorol-Atleto" vyrų penketukas (ten iš 11 susitikimų laimėjęs tik vieną) ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto vyrų komanda "Vyts". Taip pat čia išvydome ir Lietuvos moterų komandą.

Chicago priemiestyje Evanstone lietuviai pirmiausia rungėsi su ten įsikūrusio Northwestern universiteto vyrais, kurie priklaus

so JAV studentų I divizionui (jame yra 304 komandos). Amerikiečiai, žaidžiantieji pajėgioje "Big 10" lygoje, neturėjo daug vargo ir pirmą kėlinį baigė 40:26 savo naudai, o rungtynes laimėjo 78:57. Iš kauniečių geriausiai pasirodė Nerijus Puida, kuris, surinkęs 28 taškus, buvo geriausiu metiku abiejų komandų žaidėjų tarpe. Jis pataikė 10 kartų iš 18 bandymų, ir visos 4 jo mestos baudos buvo taiklios. Jo komandos draugas A. Mejeris įmetė 12, T. Kuzminskas - 11 ir M. Burneika - 10 taškų.

Lietuvos atstovai labai stengėsi, tačiau jų pastangų neužteko rimtesnei kovai prieš amerikie-

čius. Nepadėjo ir kiek šališki teisėjai, kurie lietuvaičius, kaip atrodė, šiek tiek irgi skriaudė. Apie 2 tūkstančiai žiūrovų čia nematė tokių rungtynių, kokių tikėjosi, nes kauniečiai spaudoje buvo pristatyti kaip Lietuvos valstybinė rinktinė, kurią dabar ir amerikiečiai jau žino kaip olimpinio turnyro bronzos medaliu laimėtoją.

Kiek platesnį rungtynių aprašymą paskelbė "Chicago Sun-Times" dienraštis. O universiteto dienraštis, kitą dieną po rungtynių, savo rašinį pradėjo didele antrašte: "Ammons, Cats Whip Lithuania, 78-57" (Ammons yra daugiausiai taškų

"Lietuvis".

D. Kasparaitis tvirtino niekada neprašęs klubo vadovybės, kad jį parduotų kitai ekipai. Lietuvio teigimu, toks pageidavimas būtų gėdingas.

Jo sutartis su "Islanders" dar galioja dvejus metus. Ledo ritulininkas sakė esąs patenkintas tuo, kad po traumos yra vėl geros sportinės formos, gauna daug žaisti. D. Kasparaitis yra vienas New York klubo veteranų, todėl jaučia didelę atsakomybę.

Tuo tarpu "Philadelphia Flyers" komandoje rungtyniaujantis kitas lietuvis D. Zubrus rungtynėse su "Los Angeles Kings" įmušė įvartį, o "Flyers" po praešimo laimėjo 5:4. Tai jau antrasis aštuoniolikamečio NHL debutanto D. Zubraus įvartis lygoje.

"Lietuvos ryto" inf.

amerikiečiams pelnes žaidėjas, o "Cats" yra studentų komandos vardas). Straipsnis buvo iliustruotas ir viena rungtynių nuotrauka.

Ši komanda, kurios treneris yra E. Nickus, o asistentas - A. Cižauskas, po varžybų Evanstone išskrido rungtyniauti su kitomis I diviziono komandomis - Minnesotos un-tu ir Alabama-Birmingham un-tu. Iš ten sugrįžę į Chicago lapkričio 12 d. vakare varžėsi su jau gerokai silpnesniais varžovais - Trinity Christian kolegijos rinktine Chicago pietiniame priemiestyje. Po to jų laukė išvykos į tolimesnius nuo Chicago miestus ir rungtynės su Knox kolegijos, Illinois Wesleyan universiteto ir Monmouth kolegijos komandomis. Į Lietuvą jie iš Chicago išskrido kartu su Vytauto Didžiojo un-to krepšininkais lapkričio 16 d.

Lapkričio 8 d. pirmą kartą Chicago apylinkėse savo jėgas išmėgino ir Vytauto Didžiojo un-to krepšininkai, susitikę su Lewis un-to komanda Rommeoville, IL. Po dviejų pralaimėjimų Indianos valstijoje (prieš Grace un-tą 80:54 ir Purdue Calumet 74:67), Kauno studentai turėjo supasuoti ir trečiame jų bandyme Lewis un-to krepšininkai, kurie vos nelaimėjo prieš Kauno "Žalgirį" prieš 4 metus, šį kartą buvo pranašesni 72:51. Kauniečiams daugiausiai - 13 taškų - sumetė Nerijus Pačesa ir Mindaugas Lukošius. Taip pat komandoje rungtyniavo A. Rinkevičius, A. Kairys, R. Scrokas, T. Tamoševičius, M. Šeštokas, R. Gražulis, G. Kaubrys. Studentai labai pasigedo ankstesniame susitikime traumą gavusio L. Rackelio.

Kiek geriau Kauno studentams

sekėsi rungtyniauti Joliet, IL, su St. Francis kolegijos žaidėjais. Čia pralaimėta 48:47. Šie studentai, kurių delegacijos vadovė yra L. Kalvaitienė, per 10 dienų turėjo sužaisti 9 rungtynes.

Chicagoje ir kituose miestuose rungtyniavo ir Lietuvos moterų komanda, kurios irgi bandė savo jėgas žaisdamos su minėto Northwestern universiteto krepšininkėmis. Buvo rungtyniauta lapkričio 8 d. ir pergalę neįtikėtinai didele persvara (108:79) šventė amerikietės.

Šiose rungtynėse lietuvių komandai daugiausiai taškų pelnė Grigienė - 23 (pataikė 11 metimų iš 17 ir 1 baudą iš dviejų) ir Dambrauskaitė - 14 (5 metimai iš 15 ir 1 baudą iš trijų). Be jų, taškus dar pelnė: Kruminia - 10, Petronienė - 9, Gedminaitė - 6, Sakalauskaitė - 5, Žakytė ir Kreivytė - po 4, Miniotaitė ir Cipinytė - po 2.

Pirmame kėlinyje lietuvių metimų procentas buvo gana geras, todėl kėlinys baigėsi nedideliu skirtumu (58:45). Lietuvos atstovės naudojo zoninę gynybą, kuri buvo įveikiama agresyvioms amerikietėms, be to, šios gerai metė iš toli. Turint galvoje, kad amerikietės užima gana aukštą vietą universitetų lygoje (3-ia), mūsiškių pralaimėjimas neatrodo toks jau baisus.

Tačiau lietuvaitės gerokai pataisė savo vardą lapkričio 9 d., laimėjusios irgi prieš stiproka universitetą - Illinois, kuris buvo įveiktas 99:83.

Edvardas Šulaitis

DARBININKAS - savaitraštis tautiečiams Amerikoje ir svetur

JAV besitreneriuojantis plaukikas Raimundas Mažuolis (dešinėje) ir Lietuvos olimpinio komiteto pirmininkas A. Poviliūnas. V. Kapočiaus nuotr.

Plaukikas keičia pilietybę

Trejų olimpinių žaidynių dalyvis, Seule iškovojęs sidabro medali, Barselonėje ir Atlantoje nešęs Lietuvos trispalvę, JAV besitreneriuojantis plaukikas Raimundas Mažuolis atsisako atstovauti Lietuvai bet kokiose varžybose.

Pateikiame oficialaus laiško vertimą: "Norėčiau informuoti apie mano norą pakeisti pilietybę. Šiuo metu aš esu Lietuvos pilietis, bet

tuoj tapsiu Amerikos piliečiu. Gyvenu Amerikoje nuo 1992 metų lapkričio mėnesio ir esu vedęs žmoną Amy. Ji yra Amerikos pilietė nuo 1994-ųjų metų lapkričio mėnesio. Daugiau aš niekada neatstovausiu Lietuvai jokiose varžybose. Prašau priimti mano padėką už paramą ir pagalbą praeityje".

LR

aukšto lygio ledo ritulininkų, sunkoka. Tačiau mažytėje mūsų valstybėje vis atsiranda gabių vaikų, kurie sugeba pasiekti pasaulio ledo ritulio elitą - NHL. Pirmas lietuvis, pakviestas žaisti į NHL, gerai žinomas New Yorke, buvęs elektrėnėškis, Darius Kasparaitis. Na, o šį sezoną dar vienas lietuvis, Dainius Zubrus, pateko į Philadelphia "Flyers" komandą ir gana sėkmingai debiutavo. Pirmose sezono rungtynėse jis įmušė įvartį ir už tai nusipelnė nemažai komplimentų. Beje, Dainiaus klubas daug sėkmingiau pradėjo sezoną, negu Dariaus. Po 16 turų "Flyers" turėjo 16 taškų (8-8-0), o "Islanders" - 11-ka (3-5-5).

Dainius Zubrus yra jaunas sportininkas, jam tik 18 metų, taigi iš jo daug ko tikisi "Flyers" atstovai

ir, aišku, Lietuvos sporto mėgėjai. Galbūt Dainius, kai galės, padės ir Lietuvos (o ne Rusijos) rinktinei pasaulio čempionato "B" grupėje rungtyniauti prieš pajėgias Ukrainos, Lenkijos, Šveicarijos, ir kitų šalių komandas. Praėjęs sezonas buvo sėkmingas Lietuvos ledo ritulininkams. Jie laimėjo pirmą vietą pasaulio čempionato "C" grupėje ir šiemet rungtyniaus "B" grupėje (mūsiškiai pateko tarp 24 geriausių pasaulio komandų). Taigi jeigu padėtų NHL žaidžiantys Darius Kasparaitis ir Dainius Zubrus, galima būtų pasiekti dar didesnių pergalių. Tikėsimės, kad abu Lietuvos atstovai Amerikos ledo ritulio profesionalų lygoje puikiai rungtyniaus ir garsins Lietuvą.

Žilvinas Bublīs

"Islanders" ritulininkai

D. Kasparaičio nebevadina rusu

NHL klubo "New York Islanders" gynėjas lietuvis Darius Kasparaitis laikomas vienu agresyviausių lygos ritulininkų.

Rusijos dienrašcio "Sport ekspres" korespondentui jis parbrėžė labai nemėgstas pralaimėti, todėl aikštėje dažnai kovojas iki kraujo.

24 metų D. Kasparaitis teigė esąs linksmas ir draugiškas vaikinai.

Klubo gerbėjai jį vadina "Vaiduokliu", o komandos draugai - "Kasparu".

Ledo ritulininkas mano, jog tai likimo ironija - vieno animacinio filmo herojus yra "Kasparas Vaiduoklis".

Pirmosiose sezono rungtynėse "Islanders" išvykoje sužaidė ly-

giosiomis su "San Jose Sharks" 3:3. New York klubas praleido įvartį iki finalo sirenos likus 14 sekundžių.

Nepaisant to, kad D. Kasparaitis dėl šio įvarčio kaltino save, jis buvo pripažintas vienu iš trijų geriausių mačo žaidėjų.

Po rungtynių su "Sharks" Darius taip rūpestingai skutosi, kad pusę jo klubo draugų jau suspėjo apsiręngti ir įsėsti į autobusą. Lietuvis sakėsi, kad prieš varžybas jis nesiskuta dėl prietaringumo.

Korespondentas paklausė Dariaus, ar New York komandoje jį laiko lietuviu, ar rusu.

D. Kasparaitis pasiteiravo šalia sėdėjusio "Islanders" ritulininko: "Sakyk, aš - lietuvis ar rusas?" Klubu draugas nedvejodamas atsakė:

Baisiologoje (Kauno raj.) auginami žemaitukų veislės arkliai. V. Kapočiaus nuotr.

Ledo arenose skamba lietuviškos pavardės

Lietuvoje ledo ritulys populiarumui negali prilygti krepšiniui ar futbolui, o ir sąlygų užsiimti šia patrauklia sporto šaka nėra. Šiuo metu veikiančių čiuo-

žyklų Lietuvoje yra labai mažai (ant pirštų galima suskaičiuoti), todėl nei jaunimui, nei vyresniems žmonėms nėra kur sportuoti. Taigi vaikams dažniausiai

tenka žaisti ledo ritulį kiemuose, mašinų stovėjimo aikštelėse prie namų. Tą žaidimą sunku pavadinti ledo rituliu, nes jaunimas dažnai žaidžia be pačiūžų, apsaugų ir kitos ledo ritulininkų ekipuotės (turi tik lazdas ir ritulį). Taigi šiuo metu tikėtis, kad Lietuva išugdys daug

- Vincas Dovydaitis, virš 30 metų sėkmingai vadovavęs Los Angeles Dramos sambūriui, mirė spalio 25 d. Dėl nusilpusios sveikatos iš šių pareigų buvo pasitraukęs š. m. rugsėjo 14 d. Jis gimė Barzdų kaime, Šakių apskrityje, 1915 m. rugsėjo 6 d.

- Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus kasmet pagerbia pasižymėjusį žmogų ir įteikia jam specialų žymenį iškilmingame pokilyje. Šių metų pasižymėjusiu žmogumi išrinktas David Mackiewicz, Standart Federal banko prezidentas. Pokylis įvyks gruodžio 8 d. Kartu bus paminėta ir muziejaus 30 metų veiklos sukaktis.

- JAV Švietimo taryba, įvertindama švietimo darbą, stengdamasi pagerbti lietuvių mokytoją, spalio 13 d. pagerbė Stasę Vaišvilienę, švenčiančią 75 metų amžiaus sukaktį. S. Vaišvilienė daugiau kaip 50 metų dirbo pedagoginį darbą.

- Hamiltono Lietuvių teatras "Aukuras", vadovaujamas E. Dauguvietytės-Kudabienės, Toronto Lietuvių namuose suvaidino spektaklį "Susitikimas". Programoje dalyvavo ir svečiai iš Klaipėdos teatro: Eglė Barauskaitė ir Darius Meškauskas.

- Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjunga 1996 metų pasižymėjusiomis lietuvenėmis išrinko Oną Kelly ir jos dukrą Patriciją Cote. Jos plačiai žinomos ir mėgiamos kaip "Gintaro" dainininkės, skleidžiančios lietuvių liaudies dainų grožį. Iškilms vyko rugsėjo 28 d. New Britain, CT, Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje.

- Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos šių metų kultūros premija paskirta Kristinai Kuprevičiūtei, Lietuvių radijo valandėlės vakarinės laidos vedėjai. Tai jau 40-oji šios draugijos skiriama metinė kultūrinė premija. K. Kuprevičiūtė buvo pagerbta Gydytojų draugijos metiniame susirinkime ir pietuose lapkričio 3 d. Clevelando Lietuvių Namuose.

- Chicago Lietuvių Prekybos rūmai kasmet skiria stipendijas lietuvių kilmės studentams. Stipendijų lėšos surenkamos specialiu pokylių proga. Toks pokylis šiemet vyko lapkričio 24 d. Martinique pokylių salėje.

- Clevelando Lietuvių Bendruomenės apylinkės lapkričio 24 d. Lietuvių Namuose bendrai rengė Lietuvių dienas. Programoje dalyvavo humoristas Vitalis Žukauskas, solistė Virginija Muliolienė ir rašytoja Aurelija M. Balašaitienė.

- A. Landsbergio paskaitos Long Island bibliotekose gruodžio mėnesį: Iš Vilniaus krašto kilusio lenkų rašytojo T. Konwickio romanas "The Bohin Manor" - gruodžio 3 d., 7:30 val., North Babylon Library, 815 Deer Park Ave., North Babylon, NY. Tel. (516) 669-4020. Žydų rašytojo A. Appelfeldo romanas "Badenheim 1939" - gruodžio 11 d., 2:30 val., The Bryant Library, 2 Paper Mill Road, Roslyn, NY. Tel. (516) 621-2240. "Kalėdos Vidurio-Rytų Europoje" - gruodžio 12 d., 12:30 val., The Baldwin Library, Grand Ave. & Prospect, Baldwin, NY. Tel. (516) 223-6228;

Šlaitytojai rašo "Darbininkui"

Pažintis su Kaunu

K. Daugėla

Per šešias keliones į Lietuvą visuomet aplankau tas Kauno Žaliakalnio vietas, kur prieš pusimtį metų gyvenau. Žvelgiu į "Dainos" kino iškambą, kuri per visus tarybinius krikštus išliko nepaliesta. Su dideliu pasitenkinimu skaitau gatvės pavadinimo lentelę: "Savanorių prospektas" - ir džiaugiuosi, kad gramozdiškas "Raudonosios armijos prospektas", primenąs daugelio metų okupaciją, pranyko. Ant Aukštaičių gatvės kampo tūno gražiai tvarkoma V. J. Kristaus Prisikėlimo bažnytelė, kurioje prieš pusimtį metų klebonavo kanauninkas Feliksas Kapočius ir nepaprastų administracinių gabumų jaunas kunigas Simonas Morkūnas.

Žygiuoju pro šalį didžiulės Prisikėlimo bažnyčios Žemaičių gatvėje. Kada nors architektūriniame istorijoje bus parašyta, kad šios bažnyčios statyba užtruko beveik šimtą metų. Jau dabar spėjau, ar autoriai paaiškina apie tuos dešimtmečius, per kuriuos to architektūrinio pastato sudarytame interjere tilpo radiotechnikos gamykla?

Žengiu toliau Žemaičių gatvę į funikulieriaus pusę. Tuo pačiu šaligatviu, kuriuo kasdien skubėjau į miesto darbietę Kęstučio gatvėje. Tada Europoje plėtėsi karas, o Lietuvą vokiečiai vadino Ostlando teritorija. Menu, - skubėdamas šaligatviu matau

priešais ateinantį jauną pažįtamą dantų gydytoją. Sveikinu jį ir stebiuosi, kodėl jis ne šaligatviu, bet šiukšlėtu gatvės grioveliu žygiuoja. Jis man mosteli ranka ir nieko netares nuskuba pro šalį. Žvilgtelėjęs atgal, su-pratau dantisto elgesį: ant jo švarko nugaros švietė didelė geltona Dovydo žvaigždė. Viliampolėje vokiečiai tvėrė genocido vykdymui reikalingą geto teritoriją.

Kauno Žaliakalnio funikulierius tebeveikia. Nusileidžiu juo į miesto centrą lydimas savo gido - sūnėno Vyto. Jis vedžioja mane - turistą, senų laikų Kauno miesto gyventoją, po muziejus ir galerijas, rodo atnaujintus ir naujai pastatytus paminklus, tarp kurių aš jaučiuosi tartum būčiau namie. Viskas atrodo labai pažįstama, tik žmonės, nors jie ir kalba lietuviškai, - svetimi. Stebiu zujančius prabangius automobilius, masę skubančių pėsčiųjų ir po visas gatvių pašales išsimėčiusius bedžius. Išvažiudamas paprašiau sūnėno dukters, Rasos, nepaprasto pastabumo mokytojos, parašyti man, ką ji pamatė pavaikščiojusi visų mėgstama Kauno Laisvės alėja. Jos laiškas - tikra novelė:

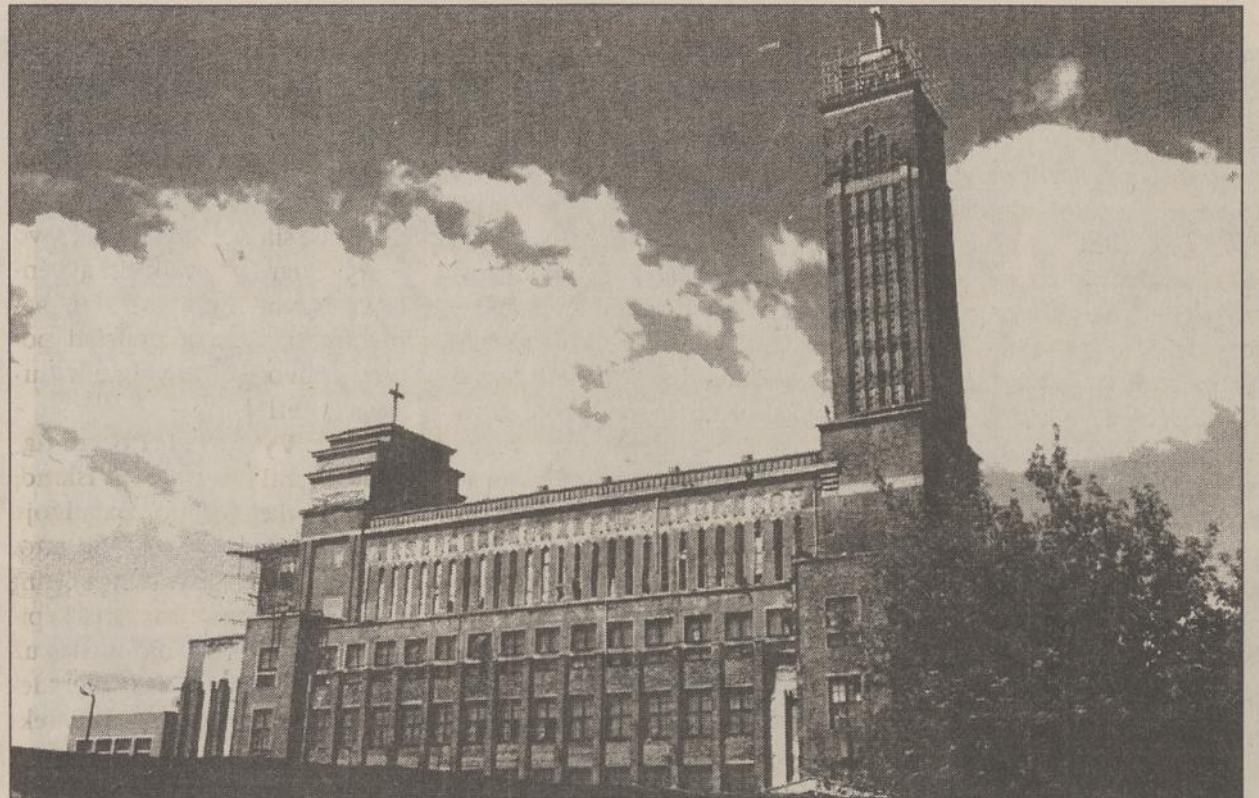
"Laisvės alėjoje nuo ryto iki vakaro skamba muzika. Daug įvairių muzikantų ten gali sutikti. Štai - vos vos armoniką benulaukantis senas seneliukas. Jis nedrįsta pakelti akių aukštyn į žmones, nes prie jo kojų guli kepurė, kurioje

vos keletas centų...

Arba - gal dešimties metų liūdna mergaičiukė. Ji traukia gaudžią lietuvių liaudies dainą, o sužvarbusiais piršteliais braukia per kanklių stygas. Ji alkana, nori paragauti tų egzotiškų vaisių, kurių pilna kiekvienoje vitrinoje...

O prie Merkurijaus (mūsų didžiausios universalinės parduotuvės) vitrinų, kuriose brangiausi indai, kailiai ir kitos gėrybės - stovi jaunutė moteris su gal 2-3 mėnesių vaikelio ant rankų. Ji stovi nebyli, tik akys kalba begaliniu skausmu, o rankose plakatas. Jame žodžiai: "Esu našlaitė. Mano kūdikis alkana ir ligotas. Neturiu kur prašyti paramos. Padėkite, gerieji žmonės, nupirkti vaikelui pieno". Daug kas stabteli, tačiau dažnai tie patys žmonės pieno ar mėsos skonio nebeprisimena. Retai kas turi atliekamų centų. Pro šalį praplaukiančios gražuolės moterys su natūraliais baltųjų lapių kailiais ar odinėmis striukėmis bevilkinsių jų palydovai net nekryptelėja ton pusėn, sėda į prabangiausius vakarietiškus automobilius ir lekia į gražiausius savo rūmus, o savaitgaliais į užsienius!..

Visos požeminės perėjys pilnos pavargėlių: dažniausiai senų ir invalidų. Nukeliauju iki senamiesčio, užsuku į Arkikatedrą - pasimelsti. Kai pasuku durų link, man pamoja ranka senutė pavargėlė, kuri beveik kasdien sėdi bažnyčios gale. Prienu. Ji ima verkti ir pasakoti apie sunkią savo dalį. Kai įbrukau jai 2 litus, ji pradėjo prašyti, kad įvykdyčiau vieną jos prašymą, kad kitą kartą ateidama atneščiau jai didelę ir stiprią nosinę ašaroms nusišluostyti. Prižadėjau. Senamiestyje aplankiau gal 10 ar 15 įvairių parduotuvių. Visko ten mačiau: ir batelius už 850 lt. ir rankinuką už 900 lt. ir paltą už 1500 lt. ir apatinio trikotažo rinkinį už 1000 lt. ir lūpų

Prisikėlimo bažnyčia Kaune. Sovietinės okupacijos metais joje buvo įkurta radijo detalių gamykla.
V. Kapočiaus nuotr.

Naujas leidinys apie Šiaulius

(atkelta iš 4 psl.)

Nė viena iš knygoje esančių nuotraukų ir jų pavadinimų neatspindi Vilniaus gatvės vaizdo ir charakterio, gatvės, kuri yra Šiaulių širdis ir siela! Dar nemačiau miesto, kuris turi tiek daug idomių skulptūrų, vaizduojančių įvairius neįprastus objektus (pvz., knygos, gyvatė, batas, paukščiai, nykštukai ir t. t.), kuriuos gali pamatyti pėsčiųjų Vilniaus gatvėje.

Man pasirodė, kad knyga buvo sudaryta paskubomis. Šiuolaikinis leidinys apie Šiaulius yra

dažus po 30-50 lt., tik niekur nebuvęs nosinė! Pagaliau, vienoje mažoje krautuvėlėje suradusi nosinę, nuskubėjau atgal pas senutę. Ji ją pavartė ir nusprendė, kad labai jau plona ir ilgai netarnaus. Kol ilsėjaisi, senutė vis glostė mano ranką, o paskui vėl prabilo. Ji prašė, kad kitą kartą ateidama atneščiau cukraus, nes arbatą mėgsta saldžią, o ir dešrelių seniai valgysiu...

Pajutau, kad mano kukli šalpa atrado asmenį su pastovaus darbo vieta, skirtingą nuo tų, kurie stovėdami lauke svajoja apie juodos duonos riekę. Išėjau jau labai priešingų jausmų kamuojama: negi ir ubagystė gali duoti pelną?

Kiek toliau, ant vienos parduotuvės laiptų, 10-12 metų berniukas su konkrečiu plakatu: "Mano tėvai geria, o aš labai noriu valgyti".

Prie sekančio skersgatvio mano nuotaiką prablaivė rimtas, gal net kiek išdidus 8-9 metų berniukas. Jis dainavo, o rankose lapas su užrašu: "Padėkite nusipirkti smulką".

Padovanokite DARBININKO prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga! Prenumerata vieniems metams - tik \$30.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

naudingas šiandien besilankančioms svečiams, tačiau sudaro blogą išpūdį žmonėms, kurie niekadados nebuvo šiame mieste. Bijau, kad tipiškas amerikietis, pažūrėjęs šią knygą, susidarys apgaulingą išpūdį, kad Šiauliai yra nesvarbus, paprastas provincijos miestas atokiame Lietuvos

kampe. Amerikos turistai ir verslininkai lengvai pasirinks Vilnių, Kauną, Klaipėdą ir Šiaulius bepradedantį lenkti Panevėžį.

Šis išpūdis kyla ne dėl šio fotoinformacijos leidinio apskritai, bet kaip ji buvo sudarinėjama.

Unikalūs, gražūs, istorinis Šiaulių miestas nusipelnė geresnio leidinio.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

DECEMBER SCHEDULE

NOV. 29 FRI	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
NOV. 29 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
DEC. 3 TUE	PUTNAM, CT	11 - 12 NOON
DEC. 5 THUR	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
DEC. 7 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
DEC. 10 TUE	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
DEC. 10 TUE	NEW HAVEN, CT	1 - 2 PM
DEC. 10 TUE	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
DEC. 12 THUR	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON
DEC. 12 THUR	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM
DEC. 13 FRI	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
DEC. 13 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
DEC. 19 THU	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
DEC. 21 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
DEC. 24 TUES	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
DEC. 24 TUES	NEW HAVEN, CT	1 - 2 PM
DEC. 24 TUES	WATERBURY, CT	4 - 6 PM
DEC. 26 THUR	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$490 r.t.

One way to Vilnius \$320

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

**Skambinkite į Lietuvą
tik už 53 centus per minutę!**

*** VILTIES AGENTŪRA, kuri jau dvejus metus atstovauja Cyberling Telecommunications agentūrai, praneša, kad paskambinimai į Lietuvą atpigę nuo 85 centų iki 53 centų per minutę.

*** Nereikia persijungti iš jau naudojamos telefono sistemos, pvz. MCI, Sprint, ATT ir kt.

*** Nėra jokio mėnesinio mokesčio. Mokama tik už faktišką prakalbėjimo laiką.

*** Galima skambinti ne tik į Lietuvą, bet ir į kitas pasaulio šalis už labai pigią kainą 7 dienas per savaitę, 24 valandas per parą.

*** Anketa galima įsigyti Vilties įstaigoje: 368 W. Broadway, S. Boston, MA 02127. Tel. (617) 269-4455. FAX (617) 269-4836.

Dėl skubaus pinigų pervedimo, siuntinių į Lietuvą persiuntimo ir kitokios informacijos skambinkite į Vilties įstaigą:

VILTIS - LIETUVIŠKA SODYBA
368 West Broadway
BOSTON, MA 02127
TEL. 617 269-4455

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

JAV LB XIV Tarybos paskutinė sesija

(atkelta iš 2 psl.)

Finansinė padėtis

Sekančios dienos posėdis buvo pradėtas Tarybos finansų komisijos pranešimu. Komisija pasiūlė, kad valdybos paruošta sąmata 1997 metams yra nepriimtina dėl joje numatomų nerealių pajamų ir toliau išvardintų išlaidų. Nepaisant to, kad Krašto valdybos pirmininkė viešai pareiškė atsisakanti sąmatoje daryti bet kokias pataisas, Taryba vis vien nutarė šią sąmatą jai sugrąžinti su reikalavimu, kad jos pajamų kategorija būtų pataisyta ir išlaidos atitinkamai sumažintos. Prezidiumas pataisytą sąmatą turi gauti iki gruodžio 15 d. ir ją patvirtinti, pravedant balsavimą korespondenciniu keliu.

Daug diskusijų susilaukė ir JAV LB parama PLB valdybai. Pagal 1992 m. Lemonte įvykusio PLB seimo nutarimą, JAV LB buvo įpareigota iš surinktų aukų Vasario 16-sios proga PLB valdybai atiduoti 30%. Dėl to procento dydžio PLB ir JAV LB Krašto valdyba nuolat konfliktavo. Taryba nutarė, kad ateinančiame seime JAV LB atstovai pareikalautų tą procentą sumažinti iki 15%.

Vėl pakeistas solidarumo mokestis

Pereitų metų sesijoje Taryba nutarė pakelti solidarumo metinį mokestį iki 10 dolerių visiems suaugusiems. Dėl to pakėlimo buvo susilaukta daug priekaištų ir nusiskundimų. Taryba, į tai atsižvelgdama, nutarė tą mokestį pakeisti. Nuo dabar dirbantiems viengungiams ir dirbančiųjų šeimoms nustatytas 10 dolerių metinis mokestis, o pensininkams tik 5 doleriai.

Baigus svarstybas finansų klausimais, sekė Tarybos komisijų siūlymai nutarimams. Buvo priimta visa eilė nutarimų, kuriuos Tarybos prezidiumas netrukus paskelbs spaudoje atskirai.

Simpoziumas

Pagal darbotvarkę toliau sekė specialiai šiai sesijai parengtas simpoziumas tema "Šiandieninė JAV Lietuvių Bendruomenės pasikirtis". Jį moderavo dr. Vytautas Narutis, o prelegentais buvo - Algimantas Gečys, Vytautas Kamanas, Algis Rimas ir Liuda Ruginienė. Simpoziumas buvo ne tik įdomus, bet ir aktualus savo išvadam, kuria linkme Bendruomenės veikla turėtų būti vedama dabar, kai Lietuva yra laisva ir nepriklausoma. Kadangi tema yra plati ir aktuali, visko keliais žodžiais šiame reportaže neįmanoma.

noma išdėstyti. Tam reikia atskiro straipsnio, kuris, manau, netrukus ras vietą spaudos skiltyse.

PLB Seimas

Dėl būsimosio PLB Seimo, kuris įvyks Vilniuje ateinančiais metais nuo liepos 1 iki 7 dienos, buvo daug diskutuota ir gan aštriai. Krašto valdybos pirmininkė R. Narušienė savo veiklos apyskaitiniame pranešime pateikia Krašto valdybos išvadas dėl PLB valdybos praveisto korespondencinio posėdžio ir balsavimo šio seimo reikalu. Anot jos, šio posėdžio rezultatai nėra teisiški, nes:

a) Šis PLB Seimo posėdis buvo praveistas neteisingai, nes į šį Seimą buvo įtraukti daugelio kraštų atstovai, kurie 1992 m. dar net nebuvo PLB nariai. Be to, Rusijos valstybei yra priskirti keli pirmininkai ir jaunimo sąjungos pirmininkai, visi su balsavimo teisėmis, kai tuo tarpu Vakarų kraštams leidžiama turėti tik po vieną pirmininką ir vieną jaunimo sąjungos pirmininką. Tokiu būdu susidarė proga sudaryti gausesnius balsų blokus buvusioje Sovietijoje, kas teisiškai nėra priimtina. Be to, nauji JAV LB Seimo atstovai buvo paskirti PLB valdybos, kuri tam neturėjo teisės.

b) Nutarimas pakeisti IX-ojo Seimo datą ir tuo pačiu prailginti to Seimo ir valdybos kadenciją yra nelegalus, nes prieš įvykstant tokiam balsavimui turėjo būti pakeista pati PLB konstitucija, kas nebuvo padaryta.

c) Kvalifikuotą daugumą konstitucijai keisti sudaro 2/3 visų galinčių balsuoti, o ne 2/3 balsavusių.

Praėjusių metų Tarybos sesijoje 3/4 visų narių pasisakė prieš Seimo šaukimą Lietuvoje. Kanados LB Krašto valdyba taip pat pareiškė protestą prieš šio Seimo atidėjimą metams ir prieš jo šaukimą Lietuvoje.

Nepaisant visų aukščiau minėtų protestų, yra jau paskelbta, kad Seimas vis vien įvyks Lietuvoje, ir JAV LB turės išrinkti atstovus. JAV LB atstovaus Krašto valdybos pirmininkė, JAV Jaunimo sąjungos pirmininkas ir 48 Tarybos išrinkti atstovai. Tuos atstovus reikia išrinkti iki ateinančių metų vasario 28 d. Kandidatais gali būti XIV Tarybos nariai, Krašto valdybos nariai, apygardų bei apylinkių pirmininkai ir visuomenės veikėjai, raštu pasiūlyti trijų dabartinės Tarybos narių. Kandidatai į seimo atstovus turės pareikšti raštu, kad jie sutinka būti seimo atstovais

Juno Beach, FL

LB Juno Beach gegužinė buvo surengta lapkričio 7 d. Carlin parke, Jupiter. Gegužinė buvo itin sėkminga, nes, praleidę vasarą šiaurės kraštuose, į savo namus sugrįžo beveik visi gyventojai. Buvo miela susitikti, pabendrauti, drauge praleisti popietę. Buvo įvairių valgių ir turtinga loterija.

Kun. Vytautas Pikturna, vasarą praleidęs Long Island, New Yorke, spalio pabaigoje grįžo į savo butą prie Atlanto. Lapkričio 2 d., per Vėlines, Palm Beach Memorial Gardens kapinių koplyčioje aukėjo mišias už čia mirusius ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Lapkričio 3 d., sekmadienį, Šv. Pauliaus nuo kryžiaus koplyčioje buvo pirmos pamaldos lietuviams po vasaros

atostogų. Lapkričio 10 d. jis laikė pamaldas Pampano lietuviams.

Dainos choras po vasaros atostogų spalio 23 d. pradėjo repeticijas ir lapkričio 3 d. jau giedojo lietuviškose pamaldose St. Pauliaus nuo kryžiaus bažnyčioje. Choru vadovauja Irena Manomaitienė.

Dr. Antano Lipskio tapybos darbų paroda atidaryta lapkričio 8 d. Juno Beach miesto administracijos patalpose. Išstatyta apie 30 tapybos darbų. Dr. A. Lipskis nuo senų laikų domisi tapyba, jai skiria daug dėmesio ir laiko. Tapo portretus, gamtovaizdžius. Anksčiau gyveno Chicagoje. Persikėlęs į pajūrį prie Atlanto, netoli Juno Beach pasistatė gražius namus, išsirengė puikią studiją. Šioje apylinkėje tai pirmoji jo darbų paroda.

A. Ž.

Hamiltono lietuvių teatro "Aukuras" režisierė ir aktorė E. Dauguvietytė-Kudabienė su šiuo teatru buvo atvykusi į Chicago ir čia pasirodė spalio pradžioje. Šioje nuotraukoje ji matoma prieš išeinant į sceną Lemonte.

Ed. Šulaičio nuotr.

Paskirta prel. Prunskio premija

Prel. Juozo Prunskio premijai skirti komisija 1996 m. spalio 26 d. taip įvertino atsiųstus darbus:

- \$3,000.00 skirti katekistų pro-

ir vykti į Vilnių savo lėšomis. Seimo atstovus rinks dabartinės Tarybos nariai korespondenciniu keliu.

Naujos Tarybos rinkimai

Šioje sesijoje taip pat buvo paskelbta, kad rinkimai į XV-ąją Tarybą įvyks ateinančių metų gegužės 3-4 ir 10-11 dienomis. Pagal JAV LB Tarybos prezidento veiklos taisyklių 9-tą paragrafą, prezidiumas privalo sušaukti naujosios Tarybos pirmąją sesiją ne vėliau kaip spalio 1 d. Šioji Taryba nutarė, kad ši sesija bus globojama Pietryčių apygardos ir jos posėdžiai vyks Philadelphiaje ar Baltimorėje.

gramai Raseinių parapijoje plėsti. Pagal tą programą mokosi apylinkės viešųjų mokyklų mokytojos. Šią programą praveda Stanislava Tijūnaitienė; - \$1,250.00 skirti Matulaičio parapijos Vilniuje jaunimo grupei, kad jie toliau plėstų savo veiklą ir pasidalintų savo krikščioniškų idealų ugdymo patirtimi su jaunimu kitose vietovėse, pakviesdami juos į savo seminarus arba praveddami seminarus.

Buvo nuspręsta, kad iš atsiųstų darbų šiedu geriausiai atitiko bent vieną iš nustatytų užduočių, būtent, paruošti praktišką programą skirtą katekistams ir t. t.

Šių metų komisijai vadovavo sesuo M. Bernadeta Matukaitė. Komisijos nariai - kunigas Krasauskas, Eligijus Sužiedėlis, Gloria Adomkaitienė ir Mirga Girniuvienė.

Mirga Girniuvienė

Buvęs KGB agentas "Kliugieris", anksčiau užėmęs aukštas pareigas Europarlamente, Algis Klimaitis. R. Šuikos nuotr.

Mirė broliai Zabielskiai

Š. m. spalio mėnesį mirė broliai Feliksas ir Jurgis Zabielskiai, gyvenę Flushing, NY.

Feliksas Zabielskis buvo 87 metų. Jaunystėje sirgo skarlatina ir apkurto, bet suprato bent kelias kalbas ir kartais pasakydavo keletą žodžių. Feliksas ilgesnį laiką dirbo pranciškonų spaustuvėje, lankstymo skyriuje. Iš čia pasitraukė į pensiją. Jį rūpestingai globojo vyresnis brolis Jurgis. Feliksas paskutines dienas leido Franklin slaugos namuose, Flushing, NY. Ten jis ir mirė spalio 5 d. Palaidotas Edgewood kapinėse, Bridgehamton, L. I., NY.

Jurgis Zabielskis Lietuvoje buvo baigęs inžineriją, karo mokyklą. Mėgo sportą, žaidė tenisą. New Yorke gyvendamas aktyviai reikšėsi Lietuvių Karių Ramovėje, buvo valdybos nariu. Dalyvavo NY apylinkės Lietuvių Bendruomenės veikloje, domėjosi sportu.

Paskutines dienas, kaip ir brolis, praleido Flushing slaugos namuose. Mirė spalio 21 d., būdamas 88 metų. Palaidotas spalio 24 d. taip pat Edgewood kapinėse, Bridgehampton, Long Island. Ten palaidota ir jų motina.

Zabielskių šeima prieš Pirmąjį pasaulinį karą gyveno St. Peterburge, Rusijoje. Tėvas buvo žymus notaras, turėjęs vieną gražiausių sostinės įstaigų. Vedė

anglę iš Londono, kuri buvo išmokusi gražiai lietuviškai kalbėti. Po karo visi persikėlė į Kauną, kur tėvas irgi turėjo notaro įstaigą.

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje motina su sūnumis pasitraukė į Vakarus ir rūpestingai globojo Feliksą, sūnelį invalidą. Globojo jį ir Jurgis. Visi jie yra atostogavę Kennebunkporte pranciškonų vasarvietėje. Motina Amerikoje reikšėsi kaip kalbų mokytoja, dėstė vokiečių kalbą.

Teko juos pažinti, patirti jų nuoširdumą, stebėtis motinos rūpestinga meile ir gražia jos lietuvių kalba. Sunki ir įvairi buvo jų gyvenimo kelionė: Londonas; St. Peterburgas, tada žibėjęs aukso papuošalais, didžiavesis turto, paskui žlugęs revoliucijos audros; gyvenimas laisvei pasikėlusioje, dinamiškoje Lietuvoje; po to - vėl naujos suirutės, išlipimas su keliais kelionės lagaminais Amerikos krante ir čia, be aukso žvilgesio, be senos istorinės didybės, piligriminės žmogaus gyvenimo kelionės galas.

(p.j.)

DARBININKA
laiškai pasiekia
ir elektroniniu
paštu (E-mail)!

103517,1071@compuserve.com

A.†A.

STEFANIJAI MERECKIENEI

mirus, jos dukrą LIUDĄ ŠUKIENĘ ir jos vyrą RAIMUNDĄ, sūnų ZENONĄ, gimines Lietuvoje ir seserį J. RINKŪNIENĘ Kanadoje bei anūkus ir proanūkius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Liucija ir Valteris Beržinskai

PADĖKA

A.†A.

KOSTAS NENORTAS

1996 m. rugsėjo 26 d., po insulto komplikacijų, amžinybėn iškeliavo mūsų mylimas vyras ir tėvas, sulaukęs 76-rių metų amžiaus.

Gimęs Lietuvoje - Alytuje, Amerikon atvyko prieš 47-nerius metus ir visą laiką gyveno ir dirbo Bostone elektros inžinierium. Velionis buvo akademikas skautas ir ilgametis Skautų Fondo pirmininkas.

Dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems JAV-se, Kanadoje ir Lietuvoje už pareikštas užuojautas, gėles, mišų aukas ir už taip gausų Kosto palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame už atsisveikinimą koplyčioje inžinieriams: J. Vasiui, C. Mickūnui, Vyti. Žiaugrai; v.s. P. Moliui ir v. s. Laimai Kiliulienei už praveistą skautišką sudiev. Šeimos vardu atsisveikino sesuo Vida.

Širdingas ačiū klebonui kun. F. Kontautui už atnašautas Šv. Mišias, velionio lankymą ligos metu ir palydėjimą į kapines.

Vietoj gėlių Kosto atminimui buvo suaukota L. S. Fondui 1,000 dol. ir Lietuvos Vaikų Globai - 1,500 dol.

Nuliūdę:

žmona Ina (Šimėnaitė), sūnus Rimas, broliai ir seserys Lietuvoje

TRANSPAK nuo š. m. gruodžio 2 d. persikelia į "Draugo" patalpas: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel.: 773-838-1050.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus. Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI

Du patys populiariausi - tai 55 svarų įvairaus maisto už \$98 ir šventinis už \$39.-

\$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

\$39.- tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, vaisių sultys, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, vitaminai.

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Mūsų atstovybė Lietuvoje: Vilnius 26-28-27, 26-24-27

MIRTIES PRANEŠIMAS

Pranešame liūdną žinią, kad

A.†A.

ZIGMAS PRIELAIDA

(Fanwood, NJ) tapo Viešpaties pašauktas š. m. lapkričio mėn. 15 d., 10:45 val. vak. New Yorke, po skausmingos operacijos.

Ilsėkis ramybėje, Zigmaj, po tiek gyvenime patirtų skausmo ir džiaugsmo valandų.

Neilgai ir Tau teko patirti savo tėvynės globą.

Žmona Elisabeth Prielaida-Ligush, Fanwood, NJ.

Duktė Sabrina Prielaida-Denefle, vyras Regis Denefle ir vaikai: Arthur ir Charles-Zigmas, Seattle, WA.

Sūnus Peter Prielaida, Fanwood, NJ.

Brolis Eugenijus Laidas ir žmona Lourdes Maneru, San Francisco, CA.

Brolis Narcizas Prielaida, žmona Josette Menoux, Ženeva, Šveicarija.

Mr. & Mrs. Maria Laidas-Sullivan, vyras Peter Sullivan ir vaikai: Sean, David, Lara, San Francisco, CA.

Mrs. Joan Weber, New Jersey.

Mrs. Veronique Bonzon ir sūnus Yann, Ženeva, Šveicarija ir kiti giminės Lietuvoje ir JAV

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 103517,1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

New Yorko ir apylinkių latviai katalikai š. m. lapkričio 24 d. turėjo mišias lietuvių **pranciškonų koplyčioje** Brooklyne. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė Rygos kunigo seminarijos rektorius, **Jelgavos vyskupas Anton Justs**. Dalyvavo 50 asmenų. Po mišių Kultūros židinyje vyko užkandžiai. Jų metu vyskupas Justs padarė ilgesnį pranešimą apie dabartinę Katalikų Bažnyčios padėtį Latvijoje. Vysk. Justs taip pat turėjo pasitarimą su vyskupu Paulium Baltakiu, OFM, lietuvių katalikų reikalais Latvijoje. Vysk. P. Baltakis neseniai grįžo iš Latvijos, aplankęs visas ten esančias lietuvių kolonijas.

Poetas Julius Keleras, *Darbininko* redaktorius, dalyvaus Lietuvių Tautodailės Instituto (Bostono skyriaus) rengiamose **Kultūrinėje popietėje Bostone, š. m. gruodžio 1 d.**, sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvių Klubo III-jo aukšto salėje, 368 West Broadway, S. Boston, MA. Ten taip pat vyks Eugenijos Rastoniienės Gobelenų paroda, o Milda Bakšytė-Richardson dalyvaus su skaidrių rinkiniu *Lietuvos Kryžiai ir Paminklai*.

Kultūros židinio kavinė neveiks gruodžio 1 d. Pagal tradiciją, KŽ kavinė veikia pirmąjį mėnesio sekmadienį, bet ji nukeliama į 1997 m. sausio 5 d. Mat gruodžio 1 d. Apreiškimo parapijos Taryba ruošia Padėkos dienos pietus.

Skautų Kūčios šiemet rengiamos šeštadienį, gruodžio 14 d., 6:30 val. vak. Kultūros židinio didžiojoje salėje. Bus trumpa programėlė. Kūčias rengia vyr. skaučių židinys *Vilija*. Įėjimas suaugusiems 12 dol. Atskiras vietos arba stalus užsisakyti iš anksto pas A. Žukienę tel.: (516) 487-3704 arba pas A. Katinienę (718) 846-1210.

Vilniaus radijas nuo lapkričio 19 d. žinias į JAV transliuoja 5890 klhz dažniu. Veikia ir ankstyvesnis 6120 klhz dažnis. Transliacijos vyksta 7 val. vakaro. Pirmas pusvalandis - lietuviškai, antrasis - angliškai.

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga, kaip ir anksčiau, skaitytojai yra kviečiami sveikinti draugus ir artimuosius tokiu būdu iš karto pasieks didesnę sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos išleistumėte pirkdami atvirukus, rašydami, siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, o atsiųskite savo sveikinimus jau dabar. Kalėdinio *Darbininko* numerio data bus gruodžio 13 d., nes vėlesnis numeris - gruodžio 20 d. - nepasieks iki Kalėdų visų skaitytojų tolimesnėse vietovėse. Už pridedamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.

Virginijaus Barkausko vargonų solinis rečitalis įvyks š. m. gruodžio 14 d., šeštadienį, 6 val. vak. Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje Maspeth, Queens. Įeinant pageidaujama auką - 5 dol. Po koncerto parapijos salėje įvyks pobūvis ir atgaiva. Koncertą rengia parapijos choras. Dėl informacijos skambinti tel. (718)

Apreiškimo parapijos Taryba rengia metinius Padėkos dienos pietus parapijos salėje š. m. gruodžio 1 d., sekmadienį, tuojau po sumos. Bilietas - 10 dol. Bilietus dar galima užsisakyti, paskambinant į Apreiškimo parapiją tel. (718) 387-2111.

Pianistas Rokas Zubovas dalyvavo WQXR FM radijo stoties programoje "Young Artists Showcase" š. m. lapkričio 20 d. Programos vedėjas tarptautinio garso muzikas Robert Sherman Zubovą pristatė kaip jauną, talentingą Lietuvos pianistą, baigusį Vilniaus konservatoriją, F. Awarbuch konkurse laimėjusį pirmą vietą, ir kompoz. M. K. Čiurlionio giminaitį. Pianistas skambino S. Prokofjevo, S. Rachmaninovo ir Čaikovskio kūrinius.

NY Maironio Lituanistinė mokykla jau pradėjo mokslo metus. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9:30 val. ryto iki 1 val. popiet Kultūros židinyje. Tėveliai prašomi atvežti vaikučius.

FILMAS APIE S. LOZORAITĮ AMERIKOJE

Gruodžio mėnesį didesnėse lietuvių kolonijose lankysis kino režisierius **Vytautas Landsbergis jaunesnysis**, kuris pristatys savo paskutinį dokumentinį filmą **"VILTIES PREZIDENTAS"**, kuriame atpasakojamas šviesios atminties **ambasadoriaus Stasio Lozoraičio gyvenimas** bei nesavanaudiškas jo pasiaukojimas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo darbui. Filme bus rodomos unikalios nuotraukos iš P. Klimo archyvo, nemažai įspūdingų vaizdų iš Stasio Lozoraičio prezidentinės kampanijos. Filme savo atsiminimais apie velionį dalinsis ambasadorius Anicetas Simutis, Viktoras Nakas, Daniela Lozoraitienė.

Po filmo numatomas pokalbis su režisierium Vytautu Landsbergiu jaunesniu.

Bus galima įsigyti video kasečių su šio režisieriaus filmiais: *"Baladė apie Daumantą"* (1995 m.) ir *"Vilties Prezidentas"* (1996 m.).

Filmo "Vilties Prezidentas" trukmė: 1 valanda 30 minučių.

New Yorke filmas numatomas rodyti gruodžio 8 d. **Apreiškimo parapijoje** Brooklyne tuoj po 11 val. sumos (apie 12:30 val.)

Kitos vietovės, kur filmas numatomas rodyti: Washington, DC - gruodžio 6 d.; Philadelphia, PA - gruodžio 7 d.; Hartford, CT - gruodžio 10 d.; Boston, MA - gruodžio 12 d.; Cleveland, OH - gruodžio 13 d.; Detroit, MI - gruodžio 14 d.; Chicago, IL - gruodžio 15.

Po paskutinės dainos "Girių aidas" ansamblio dalyviai atsiveikina su publika. Iš k.: solistas Vincentas Kuprys, akompanuotoja Loneta Jautakienė, Antanas Lukša, Vytautas Balsys, Antanas Paulavičius ir Vladas Šiukšta.

Abi nuotraukos Albinos Žumbakienės

"GIRIŲ AIDAS" KULTŪROS ŽIDINYJE

Lapkričio 17 d., sekmadienį, Kultūros židinyje buvo tikrai retas, o gal vienkartinis toks koncertas, skirtas Lietuvos partizanams prisiminti. Jį atliko iš Lietuvos atvykęs 5 asmenų ansamblis, pasivadinęs **"Girių aidas"**. Ansamblį sudarė: Vincentas Kuprys, Lietuvos valstybinės operos solistas; Antanas Paulavičius, meno vadovas ir kompozitorius; Vytautas Balsys, buvęs partizanas, žinomo partizano Daumanto - Lukšos brolis; ir Vladas Šiukšta, politinis kalnys.

Lietuvoje dar gyvena nemažai buvusių partizanų. Jie suvargę, reikalingi globos, kiti - invalidai, yra ir našlių, kurias reikia taip pat globoti. Vaikai irgi laukia globos. Valdžia jais nesirūpina, nes ji užsiėmusi praturtėjimo reikalais.

Ansamblio paskirtis ir yra ne partizanų dainas puoselėti, bet iškeiti patį partizanų reikala, jų reikšmę Lietuvai, išpopuliarinti jų pripažinimą ir gerbimą, kad vyriausybė atkreiptų į juos savo dėmesį.

Čia į pagalbą ateina ansamblis "Girių aidas", rengdamas koncertus, rinkdamas partizanams remti aukas. Jų koncertą į Ameriką pakvietė Partizanų globos fondas, kurio centras yra Chicagoje.

Jie atvyko spalio viduryje ir jau spalio 18 koncertavo Lemonte. Su koncertais aplankė: Cicero, Jaunimo centrą ir Seklyčią Chicagoje, Detroitą, Torontą ir Hamiltoną, St. Petersburgą, Los Angeles, Denverį ir New Yorką - Kultūros židinį.

Koncerto pagrindinis tikslas - parodyti, pabrėžti, koks svarbus buvo jų vaidmuo Lietuvai. Tai

atliko ansamblio meno vadovas ir kompozitorius Antanas Paulavičius, sukurdamas naujų dainų. Koncerte atliktos net septynios jo sukurtos dainos.

Koncertas buvo dviejų dalių. Pirmoje dalyje "Girių aidas" atliko 7 dainas, antroje dalyje - 5 dainas, iš viso 12 dainų. Dainavo ir solo. Pirmoje dalyje A. Lukša solo padainavo A. Paulavičiaus sukurtą "Partizanų raudą", antroje dalyje - solistas Vincentas Kuprys solo atliko 3 dainas. Visos sukurtos A. Paulavičiaus, panaudoti R. Ylos, K. Bradūno, A. Miškinio tekstai.

Kiekvienoje dalyje buvo įterptas autentiškas pasakojimas apie partizanų žygius, kautynes. Kalbėjo patys dalyviai - A. Lukša ir V. Balsys. Prie žodinės programos reikia pridėti ir A. Paulavičiaus ištrauką iš jo knygos "Kraujo upe liai tekėjo". Skaityti pats autorius.

Koncerto klausytojams programa padarė gilią įspūdį. Ne vienas ašarojo, nes tai kalbėjo apie artimus kankintus, vargusius žmones, gimines ir net brolius.

Publikos buvo per 200. Buvo atvykusių net iš Washingtono, Philadelphijos, Hartfordo. Tai buvo tik vyresnieji, jaunimo nedaug, jį naujieji ateiviai nepasirodė.

Pirmą koncerto dalį ansamblio vadovas palydėjo akordeonu, o antroje dalyje akompanavo pianistė Loneta Jautakienė. Daug prie koncerto rengimo prisidėjo ir dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronet, kurios pirmas vyras buvo žymusis partizanas Juozas Lukša - Daumantas. Ji ansamblį ir globojo New Yorke, pas ją buvo sustoję ir iš ten lapkričio 20 išvyko į Lietuvą.

New Yorke koncertą surengė

Lietuvių Katalikų moterų kultūros draugijos pirminkė Birutė Lukoševičienė kalba koncertą pradedant.

Lietuvių Katalikų moterų kultūros draugija. Partizanų globos fondui atidavė visą pelną, ir dar rinko aukas, platino kasetes.

Atsilankiusieji buvo vaišinami gardžiais pyragais, tortais ir kava. O programos dalyviams ir savo svečiams rengėjos dar surengė gražias vaišes, kur buvo progos pasikalbėti su programos atlikėjais. Daug šilumos inėšė ir tai, kad ansamblio vadovas Antanas Paulavičius su mūsų vyskupu Paulium Baltakiu, OFM, Anykščių gimnazijoje buvo vienoje klasėje. Kiek iš to pasidarė gražios kalbos!

Ansamblį pakvietęs Partizanų globos komitetas Chicagoje, sudarė ir jo koncertų kalendorių ir atspausdino programas, kurias ansamblis atsiveždavo į kiekvieną vietovę, kur koncertavo. Tai geras sumanymas, nes vietos rengėjams kartais susidaro sunkumų greitai pagaminti programas.

Tegul ir toliau ansamblis savo daina palaiko partizanų kultą.

(p.j.)

Knygos - geriausia dovana Šventėms

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbančioms. 328 psl. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. I anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis; 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant ir persiuntimą.

"Tautos sukilimas 1941",

pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl., puikiai išleista. Spalvotas viršelis - A. Sutkuvienės. Kaina 17 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

"Vidurnakčio sargyboje" II. Autorius Vytautas Vaitiekūnas. Išleido "I Laisvę" fondas 1994. Tai Vytauto Vaitiekūno raštų antrasis tomas. Redagavo Antanas Sabalis. Suskirstyta į 5 skyrius. 374 psl. Kaina 10 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daumantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvęs partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašė 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimesniam partizaniniam ka-

ruui. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žuva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštais viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu.

Knygos gaunamos rašant: **Darbininkas**
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Lietuviškas religinis gyvenimas Amerikoje, antras tomas, jau atspausťas. Šis tomas apima vien tik Pensilvanijos valstiją, kur buvo 40 lietuviškų parapijų ir iš kur kilo 3 moterų vienuolynai. Autorius - istorikas kun. Vincas Valkavičius. Jis tikisi užbaigti šią trijų tomų seriją 1998 metais. Pirmasis tomas apima JAV rytines valstijas. Pirmą ir antrą tomus galima įsigyti pas autorių rašant: Rev. V. Valkavičius, 36 St. George Ave., Norwood, MA 02062.

SKAITYKITE DARBININKĄ ir pasiūlykite savo draugams

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. (sk.)

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, komercinės siuntos laivu arba oro paštu - **air cargo**. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (312) 436-7772. CONNECTICUT valstijoje (203) 232-6600. (sk.)

Reikalinga auklė: berniukas 9 metų, mergaitė 4 metų. Lengva namų ruoša. Nuo pirmadienio iki penktadienio. Valandos 11 AM iki 6 PM. Turi vairuoti automobilį ir kalbėti angliškai. Geras atlyginimas. Pusė valandos traukinėliu nuo Grand Central stoties. Skambinti dienomis (914) 793-2619. (sk.)

Anksčiau
Dr. Stefa Dimas
dabar
Dr. Chin-Chee Hu
Dantų gydymo
kabinetas
354 St. Nicholas Ave.
Ridgewood, NY 11385
tel. (718) 821-1825
(valandos pagal susitarimą)

Dr. Hu suteikia profesionalų, rūpestingą dantų gydymo patarnavimą visai šeimai. Nelaukite, kol dantys pradės skaudėti.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuviu, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igaliojiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Mr. & Mrs. Dan Jancauskas, Port Richey, FL - 25 dol.;

N. N., Beverly Hills, CA - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukė ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mielai skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratešti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokesčių.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims gruodžio 7-tą d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros židinio kieme, buv. spaustuves patalpose, gruodžio 28 d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 4 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.